



«...ste sami pretrgali,» je v nagovoru herojski Ljubljani pred leti poudaril pokojni predsednik Tito. V spomin na dneve okupacije z bodočo žico, zaradi katere pa to nikoli pokorjeno mesto ne se slovenskega naroda, je bila konec prejšnjega tedna že 25. tradicionalna prireditev po poteh partizanske Ljubljane z velikim številom več kot 121.000 udeleženci. — Foto: B. Oblak

ZA VSAKDANJO RABO...



XXXIV. Številka 35

Občinska konferenca SZDL
Kranj, Radevčica, Škofja Loka
Izšla časopisno podjetje
Kranj - Glavni urednik Igor Slavec
Izredni urednik v. d. Jože Košnjek

GLAS

Kranj, torek, 12. 5. 1981
Cena: 7 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik,
od januarja 1958 kot poltednik, od januarja
1960 trikrat tedensko, od januarja
1964 kot poltednik ob sredah in sobotah,
od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO



Pod pokroviteljstvom skupščine pobratene občine Zaječar in
Muzeja stekla in kristala Kristal iz Zaječarja je bila v Trzinu v
nedeljo deveta mednarodna razstava mineralov in fosilov.
Na razstavi so s čudovitimi izdelki narave, nakita in kristalnega stekla
predstavili številni jugoslovanski in evropski razstavljalci, na ogled pa
tudi zanimive prirodoslovne, etnografske in mineraloške zbirke.
Razstava potnih znamk z motivi mineralov in fosilov z vsega sveta.
Med delo prireditve, ki jo je obiskalo več tisoč ljudi, sta bila še
predstavitve o sodobnih vidikih geologije in mineralogije ter
podpisnikov družbenega dogovora o organizaciji in financiranju
razstav v Trzinu. — Foto: H. Jelovčan

Nove spodbude izvoznikom

V letošnjih prvih treh mesecih je slovensko gospodarstvo izvozilo za 14 odstotkov manj blaga, uvozilo pa za 19 odstotkov manj kot v enakih mesecih lani. Za Gorenjsko so podatki ugodnejši, saj se izvozna prizadevanja večine delovnih kolektivov dokaj uspešno uresničujejo in je bila prodaja na tuje letos v prvem tromesečju večja kot lani, čeprav vseeno nekoliko pod planom. Še ugodnejši pa so podatki za april in v tem času je gorenjsko gospodarstvo izvozilo skoraj polovico več kot lani v enakem času. Enaka gibanja so značilna za vso republiko.

Toda, če v Sloveniji želimo nadoknaditi zamujeno, je potrebno izvoz še bolj povečati, zato pa bodo nedvomno potrebne večje izvozne spodbude. Vendar obremenjevanje gospodarstva ali prebivalstva ne pride v poštev, prav tako tudi ne emisija, ki bi pomenila le odlaganje bremen na kasnejši čas in bohotenje inflacije. Zato se večina občin in republiških organov ogreva za predlog, da bi izvozne spodbude zagotavljali iz sredstev, ki bi jih dobili na račun zmanjšane splošne in skupne porabe na vseh ravneh, razen tega pa naj bi uvedli in povečali takse za vsa vplačila v tujini. Porabo naj bi zmanjšali za dva odstotka, vendar ne povsod enako, temveč selektivno. Nemogoče si je namreč zamišljati, da bi zmanjšali pokojnine ali otroške dodatke.

Vendar je ob tem treba poudariti, da marsikateri izvozniki radi spregledajo prilagajanje tečaja dinarja. Od lanske junjske devalvacije se je vrednost dolarja povečala za 21 odstotkov in če k temu prištejemo še izvozne stimulacije, izvoz nikjer ne bi smel biti vprašljiv. Seveda pa ob tem ne kaže pozabljati na lastna prizadevanja za boljšo produktivnost dela in racionalizacijo v proizvodnji.

L. B.

Avseniki na Jesenicah

Jesenice — Po nekaj letih bo ansambel bratov Avsenik, ki letos slavi 28. leto obstoja, 21. maja nastopil tudi na Jesenicah, v hali Podmežakla. Športnemu društvu Jesenice je uspelo v sodelovanju z jeseniškimi delovnimi organizacijami kupiti tisoč stolov, ki bodo tudi na prihodnjih prireditvah pod Mežaklo nudili več možnosti za kulturo spremljanje prireditev.

Koncert bratov Avsenik bo v četrtek, 21. maja, ob 19.30 uri, vstopnice pa prodaja Športno društvo Jesenice.

D. S.



Čicibanova olimpiada — Zakaj pa ne, so rekli na Jesenicah, in
vsi vrtni so skupaj s temeljno telesnokulturno skupnostjo orga-
nizirali pravo pravcato čicibanovo olimpiado na igrišču Podmežaklo.
V soboto, 9. maja, so se zbrali predšolski otroci z vseh jeseniških vrtcev.
Tudi tisti, ki še ne hodijo v vrtce in pokazali, kaj znajo in kaj zmo-
žejo. Čicibanovo olimpiado, na kateri si za dva prava gumba dobil
pijato in še slajši piškot, so na Jesenicah pripravili prvič v
prireditvi meseca mladosti in na pobudo mladinske organiza-
cije v gojnovarstveni ustanovi. — Foto: D. Sedej

Varnost je stvar nas vseh

Varnostne in politične razmere v svetu in okoli nas so takšne, da zahtevajo neprestano budnost; zato velja krepiti prizadevanja za zaščito in obrambo naše družbe, da bo vsak vedel in znal braniti doseženo danes in v prihodnje. Znanje je Titovo geslo, da je najvarnejša država, ki jo brani vse ljudstvo! Naši narodi pa imajo kaj braniti in prav to je tudi najmočnejše orožje nekega ljudstva, če ima kaj braniti in če to, kar ima, hoče braniti. Braniti pa hoče sistem, v katerem delovni ljudje na temelju družbene lastnine, pravice do dela z družbenimi sredstvi in pravice do razpolaganja s pogoji in plodovi svojega dela vse bolj samostojno upravljajo z družbenimi zadevami.

Zato je naravno, da so delovni ljudje tudi sami neposredni nosilci zaščite in obrambe svojih in družbenih pridobitev in vrednot in prav zato imamo pri tem tudi uspehe. Dosledno uresničevanje revolucionarnih ciljev našega razvoja pa utrjuje zavest in odločenost slehernega našega človeka, da se v primeru potrebe bori z orožjem in v zaostrenih ali vojnih razmerah sodeluje v družbeni samozaščiti in odporu. Izkušnje o tem črpamo iz NOB, ko sta OF in ljudska oblast organizirali množično samooobrambo in samozaščito ljudi že prvo leto vstaje in kasneje tudi svojo varnostno obveščevalno službo in narodno zaščito, tri leta kasneje pa vojsko državne varnosti in OZNO. Podpis vrhovnega komandanta NOV in POJ na dokumentu, ki nosi datum 13. maja 1944, je pomenilo ustanovitev enotno in združene varnostne službe. Danes ob tej obletnici poudarjamo, da so organi za notranje zadeve samo del milijonske armade v sistemu ljudske obrambe in družbene samozaščite, armade, v katero je vključen sleherni občan, kajti plodove naših pridobitev, našega dela je mogoče varovati le s pravočasnim in učinkovitim reagiranjem vsakega samoupravljalca in občana, vsake samoupravne skupnosti, vsake politične in družbene organizacije. Le s takšnim načinom je mogoče skupaj z državnimi organi varnosti onemogočiti vse poskuse napadov na našo skupnost, bratstvo in enotnost narodov, na našo svobodo in neodvisnost, na našo trdnost in ugled v svetu, na samoupravne pravice in materialne osnove samoupravljanja. Braniti tak sistem pomeni braniti sebe in vse, ob tem pa to ni le obveznost državljanov, pač pa neodtujljiva pravica vsakega Jugoslavana.

L. M.

Malo gospodarstvo na sejmu

KRANJ — Tudi tokrat bo gorenjsko in slovensko malo gospodarstvo na prireditvi Gorenjskega sejma v Kranju primerno zastopano. Izredno veliko zanimanje je tudi v drugih republikah, od koder se najavljajo množične obiske. Največ je zanimanja za organizacijo kooperantskih del med industrijo in malim gospodarstvom, za našo zakonodajo, ki zadeva obrt in za njen razvoj. Veliko zanimanja je seveda tudi za razstavo inovacij, ki so jo pripravile skupaj Ljubljanska banka — Združena banka, Raziakovalna skupnost Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije. 57 inovacij bo prikazanih. V sklopu razstave inovacij pa bo tudi posebno posvetovanje o inovacijah v lesarstvu, ki ga pripravlja Slovenski lesar, ter posvetovanje izumiteljev Slovenije, ki bo med sejmom v kranjskem IBI.

Za ogled sejma malega gospodarstva v Kranju, otvoritev bo v petek, so se najavile tudi občine, ki so pobratene z mestom Kranj. Zanje predsednik skupščine občine Kranj Stane Božič pripravlja poseben sprejem. Po vsej verjetnosti se bodo v bodoče tudi pobratene občine vključile v razstveni program tega sejma.

Da bi si sejem, predvsem pa razstavo inovacij, lahko ogledalo kar največ ljudi, so prireditelji sejem podaljšali za dva dni, torej bo odprt še 21. in 22. maja, skupno sedem dni. Če se bo pa pokazala potreba, so ga pa pripravili podaljšati še za kakšen dan. Prav bi bilo, da bi si sejem ogledali tudi šolarji. Za organiziran ogled bodo vstopnice znatno cenejše.

D. D.

6. sejem malega gospodarstva

kranj 15.-21.5.'81



'81 razstava inovacij

- predstavitev drobnega gospodarstva
- kooperacije
- inovacije in ustvarjalnost v proizvodnji
- spremljajoče dejavnosti

PO JUGOSLAVIJI

Važne naloge komunistov

Predsedstvo pokrajinskega komiteja ZK Kosova je obravnavalo žgoča vprašanja v zvezi s politično varnostjo in položajem v pokrajini. Poudarili so, da v pokrajini poteka živahna dejavnost zveze komunistov in drugih organiziranih subjektivnih sil s ciljem izpolniti neposredne naloge, ki izhajajo iz stališč, sprejetih na nedavnih sejah pokrajinskega komiteja ZK Kosova, centralnega komiteja ZK Srbije in centralnega komiteja ZK J. Na temelju stališč ter forumov bo pokrajinski komitej ZK Kosova na svoji naslednji seji sprejel delovni program zveze komunistov pokrajine.

Setev za plani

Pomladanska setev ne poteka tako, kot je bilo predvideno, je razvidno iz poročila, ki je bilo te dni dostavljeno skupščini SFRJ. Zlasti je v zamudi setev industrijskih rastlin, čeprav pa v celoti razmere niso kritične. Sicer pa poljedelcem že od jeseni zelo nagaja vreme. V času jesenske setve je bilo tako posejanih le okoli 30 odstotkov predvidenih površin. Nato so prišle poplave in pod vodo je bilo okoli 500.000 ha obdelovalne zemlje. Razen tega je primanjkovalo deviz za načrtovani uvoz umetnih gnojil in tudi domačih gnojil je bilo premalo. Sladkorna pesa je sedaj posejana približno 80 odstotkov, sončnice 66 odstotkov, koruze pa tudi dobrih 80 odstotkov.

Obeta se kavna suša

Letos bo Jugoslavija od kupila okoli 5 tisoč ton kave, kar bo ostalo okoli 150 milijonov dolarjev. To je za kakšnih 10 tisoč ton manj, kot so prvotno načrtovali. Kavo bodo razdelili po območjih tako, da bodo imeli prednost turistični kraji, da jim je v sezoni ne bi primanjkovalo. Računajo, da bodo slabše oskrbljene prodajalne v Srbiji in Sloveniji, ker so v teh dveh republikah dali pri uvozu prednost drugemu blagu.

Več bi lahko izvažali v Ameriko

Zvezni sekretar za zunanjo trgovino Metod Rotar se je vrnil z obiska v Kanadi in ZDA. Poudaril je, da želi Kanada dolgoročno sodelovati z Jugoslavijo ne le v trgovini ampak tudi pri vlaganjih v razvoj opreme in drugih skupnih vlaganjih. Tako bi mogla Kanada postati v prihodnjih letih veliko pomembnejši jugoslovanski zunanjetrgovinski partner. Vendar pa je pri razvijanju tega sodelovanja potrebno upoštevati tudi prilagodljivost in regionalno razporeditev kanadskih gospodarskih centrov, njihovo federalno ureditev in njen vpliv na gospodarsko in trgovinsko politiko. Metod Rotar je poudaril, da so možnosti tudi za povečanje izvoza v Združene države Amerike. V to državo bi lahko izvažali nekatere prehranske izdelke, vino, tekstil, usnje in obutev. Podobne možnosti so tudi v elektroniki in elektrotehniki ter še posebej v izvozu pohištva. Združene države Amerike so že sedaj pomemben jugoslovanski zunanjetrgovinski partner vendar predvsem tako, da Jugoslavija od tam veliko uvaža. S prodajo v ZDA namreč Jugoslavija pokriva le 30 odstotkov uvoza iz te države.



Jamnik — Z udarniškim delom je devetdeset mladincev in nekaj krajanov iz štirih krajevnih skupnosti, ki jih povezuje nekdanja partizanska cesta pod obronki Jelovice—Krope, Podblince, Selc in Dražgoš — v soboto urejevalo robove na novo asfaltirane ceste, izkopavalo mulde in koritnice. Do Jamnika je zdaj že potegnjen asfalt. Lep dan so imeli in veliko so naredili. Med mladinci, katerih je bilo kar petdeset iz Krope, je bilo tudi deset pripadnikov JLA iz kasarne heroja Antona Dežmana iz Radovljice. Velika prizadevnost mladine in krajanov iz teh krajev pa je ta dan spravila k delu na cesti tudi vodilne delavce Cestnega podjetja Kranj, ki so svoj solidarnostni dan opravili pri asfaltiranju koritnic. — Foto: D. Dolenc

Naši delegati na III. kongresu samoupravljalcev

Svobodna menjava dela v zdravstvu

Delegatka gorenjskega zdravstva in družbenih dejavnosti jeseniške občine na III. kongresu samoupravljalcev je Jožica Berliš — Čvrstejša vez med uporabniki in izvajalci v svobodni menjavi dela

Jesenice — Ko so na Jesenicah izbirali delegate za kongres, so se domenili, da jih bodo izbrali najbolj demokratično in so zato kandidate za delegate potrdili tudi na sejah skupščine občine Jesenice. III. kongresa samoupravljalcev se bodo udeležili iz jeseniške Železarne Tihomir Kostić in Anton Miklič, iz Železniskega gospodarstva, temeljne organizacije za promet Jesenice Ljubomir Burazin in iz Splošne bolnice Jesenice Jožica Berliš.



Jeseniška delegatka: Jožica Berliš

Jožica Berliš je delegatka gorenjskega zdravstva, obenem pa bo delegatka družbenih dejavnosti jeseniške občine. Jožica Berliš, ki je zaposlena v Splošni bolnici Jesenice, se je že pred leti aktivno vključila v samoupravljanje in delovala v samoupravnih organih in v družbenopolitičnih organizacijah. Leta 1974 je bila sprejeta v Zvezo komunistov, pred tem pa je bila aktivna v mladinski organizaciji. Zadnje dve leti je predsednica osnovne organizacije sindikata Splošne bolnice in je nadvse zavzeta za politično delo, še posebej za to, da se uveljavi vloga sindikata v zdravstvu. Jožica Berliš je tudi članica delavskega sveta gorenjske bolnišnice, aktivno pa dela v interesni zdravstveni skupnosti.

»Mislim, da je vloga sindikata še posebej pomembna in obenem sem mnenja, da je sindikat v jeseniški občini nasploh prisoten ob razreševanju problematike, ki se pojavlja v organizacijah združenega dela. Številni aktivisti so nadvse delavni, vendar pa bi moralo priti v zavest vseh ljudi, da je treba aktivno delati, kajti vsi smo navsezadnje sindikat.

V zdravstvu bi lahko veliko spregovorili o svobodni menjavi dela, tako, da kot v vseh družbenih dejavnostih. Predvsem povratna informacija bi morala biti bolj učinkovita in bolj vplivati na vsa okolja. V zdravstvu se vedno borimo za denar, ki ga večkrat ni dovolj. Uvedli smo dosledne stabilizacijske ukrepe, ki jih tudi uresničujemo, iščemo notranje rezerve, vendar zmanjšanje sredstev za zdravstvo nujno pomeni manjšo kvaliteto dela. Medsebojno dogovarjanje med uporabniki in izvajalci je torej nujno, prav tako je pomembna pravilna informacija.

Udeležba na III. kongresu samoupravljalcev mi je veliko priznanje, obenem pa je tudi obveznost in spodbuda za aktivno delo naprej. Želim, da bi sklepi z razprave na kongresu, da bi dogovorili vseh delegatov prišli do slehernega samoupravljalca, da bi bili nadaljnja spodbuda in nadaljnja delovna obveznost; v našem zdravstvu pa naj bi se v prihodnje na področju svobodne menjave dela odnosi še bolj poglobili. Vez med uporabniki in izvajalci naj bi postala bolj čvrsta in bolj učinkovita.

D. Sedej

Obveščanje o pripravah na kongres

Jesenice — Koordinacijski odbor za pripravo III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije in komisija za informiranje in propagando pri občinskem svetu Zveze sindikatov na Jesenicah sta se takoj vključila v intenzivne priprave na III. kongres. Poskrbeli so, da razprave in tematske obravnave v občini ne potekajo stihajsko, temveč so se že v začetku zavedali, da se bodo le na osnovi dobrega obveščanja lahko temeljito pripravili na kongres.

Doslej so pri jeseniškem sindikalnem svetu izdali že enajst obširnih in kvalitetnih informacij o pripravah na kongres na vseh področjih. V teh informacijah obveščajo vse osnovne organizacije sindikata v občini o aktivnosti, o priporočilih in predlogih ter sproti posredujejo zaključke in sklepe posameznih razprav. Osnovne organizacije sindikata so tako odlično obveščene, jeseniške priprave pa so tudi na tem področju lahko za zgled.

D. S.

Dijaki na delovni akciji

V gorenjskem letovišču na Stenjaku je bila tudi letos med prvomajskimi prazniki tradicionalna delovna akcija dijakov Šolskega centra Iskre Kranj. Letos so bili mladinci, ki jih je vodila prof. Dana Oblak, na Stenjaku od 26. aprila do 2. maja. V tem času so izkopali kanal za vodovodno cev, betonirali poti iz pristanišča do kuhinje in ob skladišču tehničnega materiala, pripravili pristanišče za pristajanje trajekta in še kaj. Generalno so očistili tudi stavbo Kravcev, tako da je vse pripravljeno na sprejem prvih otrok.

Peter Tulipan, direktor Zavoda za letovanje Kranj, je pohvalil dijake za tako uspešno sodelovanje, ki naj bi veljalo tudi za naprej. Tudi dijaki sami se radi odzovejo akciji, saj je bil na primer Tomo Zaplotnik na taki akciji že trikrat, Tone Frantar in Borut Košir pa sta bila celo štirikrat. V prostem času so udeleženci akcije igrali odbojko, namizni tenis in lovili ribe, morje pa je bilo na žalost še premrzlo za kopanje. S. L.

Izvoljeni predsedniki sindikatov



Branko Iskra — predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice

Na nedavni redni letni konferenci občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice so za novega predsednika občinskega sveta Zveze sindikatov izvolili Branka Iskra.

Branko Iskra je bil lani izvoljen za predsednika, v tem mandatu pa je uspešno opravljal svoje dolžnosti. S svojim vestnim delom je veliko doprinesel k uveljavitvi sindikalnega dela, tako v osnovnih organizacijah kot v občini. Med članstvom je priljubljen in uživa velik ugled, saj dela pošteno in kvalitetno.



Vinko Šarabon — predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Kranj

Na letni volilni seji občinskega sveta Zveze sindikatov Kranj je bil za predsednika sveta ponovno izvoljen dosedanji predsednik Vinko Šarabon, za podpredsednika pa Anton Marčun. Evidentno postopek za opravljanje funkcije predsednika in podpredsednika občinskega sveta je bil izveden skladu z merili in postopki izvajanja družbenega dogovora, kadrovske politiki ter ukladno s ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v občini. Na volitvi se je bilo poudarjeno, da je tako predsednik Vinko Šarabon kot podpredsednik Anton Marčun z dosedanjim delom v svet potrdila zaupanje delavcev in je pod njunim vodstvom kranjski sindikat široko zasnoval delo ter s svojo aktivnostjo uspešno prodiral v vse temelje delavske sredine.

D. B.



JAKA KOLENC

Ves je bil vpet v gospodarjenje v njegovem Merkurju, v izgradnjo Kranja, v njegovo širjenje in rast. Menda sploh pomislil ni nihče, od kot drugod je doma Jaka Kolenc kot iz Kranja, da je Gorenjec. Pa je bil Dolenec. Od Mokronoga doma. Zgodaj pa je prišel na Gorenjsko. Že pred vojno. Zdravja je takrat prišel iskati na Gorenjsko in tu tudi ostal. Trгоvec, sposoben in podjeten. Že leta 1946, ko so tudi trgovine postale družbena last, je postal direktor sedanjega Merkurja. Zaupanje družbe je potrjeval vedno znova. Z vsakim novim uspehom Merkurja, z vsako gospodarno odločitvijo za Kranj, kjerkoli je že sodeloval.

Takoj po vojni je Jaka Kolenc opravljal pomembne naloge v štabu za gradnjo zadružnih domov, bil predsednik sveta za urbanizem ter predsednik upravnega odbora Zavoda za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo. Aktivno je sodeloval tudi v organih družbenega upravljanja pri Okrajni trgovinski

zbornici, kot predsednik upravnega odbora, ki je bil pobudnik za gradnjo šolskega centra za blagovni promet. Kot član različnih organov sodeloval tudi v republikani zvezni trgovinski zbornici. Več kot deset let je bil član upravnega odbora Komunalka, banke oziroma Gorenjske kreditne banke in še in še.

Polnih trideset let je volil kolektiv ene največjih trgovskih delovnih organizacij na Gorenjskem, kranjski Merkur, ki se je v njegovem času razrasel s svojimi poslovalnicami po vsej Sloveniji in v današnje združuje delo še sed tisoč delavcev. Ni je bilo gradnje v Merkurju brez njegovega polnega prizadevanja v vseh fazah, od zamisli, projektiranja in graditve objekta, do začetka poslovanja v njem. Prav tako pa se v Kranju nahajajo nekaj deset let skrajši zgradili objekti, pri načrtovanju katerega ne bi osebno sodeloval.

Cenili smo njegovo preudarno, modro besedo, njegovo tvorno sodelovanje pri gospodarnem odločanju. 1964. je bil Jaka Kolenc odlikovan s redom dela III. stopnje, 1971 pa je za svoje delo dobil višje priznanje, nagrado občine Kranj. Za vse, kar je prispeval k razvoju trgovske dejavnosti v Sloveniji, pa mu je prav te dni Splošno združenje za trgovino namenilo najvišje priznanje za posameznika, srebrno plaketo, ki bi jo dobil kot eden prvih nagradencev te vrste, saj je prav letos prvič podeljujejo. Zal mu nagrade ne bodo mogli vročiti...

Mnogo prazgodaj je odšel. Velika praznina bo ostala za njim, saj je bil Kolenc Jaka eden tistih, ki jih nič ni moglo ustaviti pri njihovem delu, pri njihovem hotenju in prizadevanjih.

Solidarnost zmagala

Junija bodo Tržičani glasovali o novem samoprispevku za hitrejši komunalni razvoj krajevnih skupnosti – Podpora delegatov skupščine občine programu gradnje ter solidarnostnemu prelijanju denarja

Tržič – V pripravi na četrtek, ko bodo Tržičani glasovali o novem samoprispevku, ki bo namenjen gradnji komunalnih in drugih objektov ter s tem pospeševanju razvoja tržičkih krajevnih skupnosti, so bili najpogostejši pomisleki zaradi programa gradnje ter obsega solidarnosti.

Po seji centralnega komiteja ZKJ Vsiljena bitka brez upa zmage

Kranj – Prepričan sem, da bomo iz te bitke, ki so nam jo izprojevali elementi Kosova, izšli še trdnjeji, saj je enotnejši v nadaljnjih naporih za vesteransko politiko naše enokrajne socialistične skupnosti, je na koncu povedal predsednik predsedstva ZKJ Lazar Mojsov.

Bitka je bila to vsiljena in obenem dolgo načrtovana bitka, ki jo je vodil samoprispevek, ki je temelječ na bratstvu narodov in narodnosti Jugoslavije, zoper neuvrščene in nepravilne in njen ugled v svetu, zoper pot, ki smo jo gradili s Titom in za katero se znova in znova odločamo. Vendar tudi ta vsiljena bitka, tako kot mnoge v ostrejši in milejši bitki pred njo, brez upa zmage, kot je zapisal Prešeren. Vsi v tej bitki, ki jo akcija, ki jo akcija vsiljuje albanski nacionalisti ali njim, vsprej oboje na propad!

Vsa takšna bitka nas bogati z novimi izkušnjami. Vsem nam bo jasno, da je nacionalizem takšen ali drugačen, saj najhujši sovražnik, s katerim smo se bili priključili, je v narodnoosvobodilni vojni, prav tako pa v kasnejši socialistične graditve. Ne smemo pozabiti, kar je še posebej pogosto poudarjal Edvard Kardelj, da se pod krinko na navidezne interese tega ali onega naroda ali narodnosti skrijejo tudi druge sovražne, protisocialistične in protinacionalistične težnje. Poznamo najrazličnejše liberalizme, socializme itd. Prav tako nas dogodki na Kosovu učijo, da Zveza komunistov povezana s ljudmi in njihovi interesi akcija in idejno enotnost, prav tako pa ne podcenjuje, da je omahovati, kadar je treba proti takšnim težnjam, pa naj bi bilo in zavlačevanje daje prostor silam in težnjam, ki bi jih bilo, Kosovo je to potrdilo, skušajo doseči svoje cilje na brutalen in zahrbten način. Skoraj vedno, to potrjujejo, da nacionalistični in protirevolucionarni dogodki na Kosovu, so takšna dejanja izjemna prilika za vpletanje v naš sovražni sil.

Če eno, pomembno orodje imamo v boju zoper takšne težnje, je moč odkrite besede, moč zaupanja v ljudi. Delovnim ljudem in občanom nimamo kaj zamolčati. Povedati jim je treba, da so takšni dejanja in posledice, ki bi jih občutili vsi, če bi imeli takšnega kova ne bi pristigli peruti. Povsem razumljivo je, da se zmanjšanje delovni ljudi in občanov Jugoslavije za to, da se na Kosovu in prav tako razumljivo je njihovo oboje. Tudi tokrat smo potrdili, da zaupamo ljudem, da zaupamo komunistom, delovnim ljudem in občanom, da bodo kos težavam pri odstranjevanju ovir. Napak ni bilo, in to je potrdila tudi zadnja seja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, če bi jih pustili popolnoma same, brez pomoči. Vsi skupaj smo del enotne bratske skupnosti narodov in narodnosti Jugoslavije in nikomur ne sme biti vno, kaj se dogaja v enem ali drugem delu te skupnosti...

J. Košnjek

Jezikovno razsodišče (21)

Zgledna skrb za slovenščino

Sekcija za obravnavo družbenih jezikovnih vprašanj pri občinski skupščini SZDL Slovenska Bistrica je lani razmnožila droben zvezek, ki ga imenuje **Za boljši jezik**. V njem je nanizala vrsto koristnih priporočil za boljšo javno rabo slovenščine v domačem kraju: kakšni bi bili pravilnejši javni napisi, kakšna boljša slovenščina na plakatih, kako smiselno in dobro nadomeščati tujke, kako krajšati stavke, kako delati razumljivejše, kako pisati Celovec in Gradec, medtem ko se priporočajo postajajo piše Klagenfurt in Graz, in drugo. Razsodišče, da gre za hvalevreden zgled, zato vabi vse občinske konference, delovne organizacije, društva in šole, naj tudi same kaj storijo za boljši jezik v svojem neposrednem delovnem in življenjskem okolju, saj primerov takšne skrbi navsezadnje že niti doslej ni tako malo.

Neka slovenska založba je v svoj pravilnik sprejela določilo, da ne sme noben dopis iz hiše, dokler ga ne pregleda lektor; več delovnih organizacij je zadnje čase le poimenovala svoje nove izdelke s slovenskimi imeni (krpa Bistra, čistilo Cisto); novi hotel na Pohorju je imenoval v Ljubljani na Ajdovščini je Gostilnica Ajda; namesto *buffet* (ali celo *buffetov*) piše že marsikje *okrepčevalnica*, celo ob *hvalnem* hot dogu (= s kranjsko klobaso ali s hrenovko!) se že najde *hvalna* sramežljiva vroča hrenovka; delovna skupina pri računalniškem sistemu DELTA se je začela ubadati s slovenjenjem računalniške terminologije, itd. itd. Vse to so zgledi, ki so vredni hvale in posnemanja.

Dan Osvobodilne fronte je praznik slovenskega samoodločanja, slovenske samobitnosti in samozvesti; jezikovno razsodišče predlaga, naj bi se te lastnosti dandanes izražale tudi v nepretrgani in splošni skrb za čisto in boljše slovenščino! – Prosimo, obveščajte nas, kaj tudi o dejanjih te vrste!

Razsodišče vabi vse posameznike, društva, organizacije in vse, ki jim ni vseeno, kako Slovenci govorimo in pišemo, naj predlože priporočila za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov: Sekcija za jezikovno razsodišče, RK SZDL Slovenije, 1000 Ljubljana, Komenskega 7.

Dobro slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

gradnjo trgovine v Pristavi in kanalizacije v Kovorju dobili iz drugih virov.

Podpora delegatov skupščine občine enotnemu predlogu je želja vseh tržičanov, da s samoprispevkom premaknejo komunalni razvoj, ki bi v naslednjih petih letih sicer bolj ali manj obstal. Pokazalo pa se je tudi razumevanje do šibkih krajevnih skupnosti, ki same nimajo dovolj denarja, četudi bi uvedle lastne samoprispevke, za gradnjo cest, po katerih se pravzaprav vozijo vsi občani.

Referendum bo 7. junija. Če bo uspel, bodo Tržičani v petih letih zbrali dobrih 68 milijonov dinarjev za izgradnjo komunalnih in drugih objektov. S pomočjo samoprispevka bodo dobili lepše in boljše ceste v Lomu, na Brezjah, v Jelendolu, Senočnem, Podlublju, Lešah ter v Gosdu, medtem ko so se v Sebenjah odločili za gradnjo kanalizacije. Prometnice bodo posodobili še v Tržiču, Kovorju in na Ravnah, v Bistrici in Pristavi pa bodo denar vložili v domova družbenih organizacij.

H. Jelovčan

Pripravljeni na akcijo

Tržič – Zadnja akcija »Nič nas ne sme presenetiti«, ki je bila izvedena pred dvema letoma, je spodbudila delavce in krajanke k zavzeti dejavnosti na področju obrambe in varnosti. Ocena njene uspešnosti je bila dobra osnova za načrtovanje obrambnih in samozasčitnih nalog v okviru letošnje akcije, ki bo v vseh sredinah dosegla vrh ta mesec.

Uspeh sklepe akcije, ki bo preverila pripravljenost delovnih ljudi in občanov za protidesantno, protioleptno in protizračno obrambo, je odvisen predvsem od kvalitete priprave. Te se v tržički občini odvijajo nepretrgano že od zadnje akcije. V tem obdobju so v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah, društvih in drugod posvetili največ pozornosti kadrovskim izpopolnitvam in izdelavi popolnejših obrambno-varnostnih načrtov. Na zadnji seji občinske konference socialistične zveze so sprejeli tudi skupni program za zaključno akcijo »Nič nas ne sme presenetiti«.

Predvidevajo, da bo ta zaradi dobrih priprav še uspešnejša od predhodne. To obeta preskus mobilizacijske sposobnosti delovnih ljudi in občanov, ki so ga izvedli, pa tudi pregled sposobnosti šolske mladine na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozasčite. Razen praktičnih preizkusov pa je socialistična zveza pripravila še vrsto predavanj po krajevnih skupnostih ter prek svojih terenskih odborov po hišnih svetih. Povsod so oblikovali tudi komisije za informiranje, ki ljudi seznanjajo z vsebino obrambnih nalog. Splošni ljudski odpor in družbena samozasčita torej dejansko postajata skrb vseh ljudi, saj vsak ve, kje in kakšna je njegova dolžnost v primeru kakršnegakoli poskusa sovražnega vmešavanja v naš samoupravni, socialistični sistem.

H. J.

Sodelovanje prerašča v bratstvo

Tržič – Občani Tržiča, ki ne gubejo številne prijateljske vezi se bodo najbrž kmalu pobratili z občino Ludbreg na Hrvaškem. Po budo za to je na četrtkovem zasedanju zbora združenega dela dala delegacija iz tovarne obutve Peko, podprli pa so jo tudi drugi delegati.

Pobratenje naj bi temeljilo na dolgoletnem gospodarskem sodelovanju med občinama Tržič in Ludbreg, katerega nosilec je predvsem Peko. Delavci Peka so s tovarno obutve Budućnost v Ludbregu že 1972. leta sklenili petletni dogovor o sodelovanju, ki se je uspešno razvijalo in 1976. leta doseglo vrh s podpisom samoupravnega sporazuma o vključitvi Budućnosti v delovno organizacijo Peko. Danes Budućnost prerašča v eno največjih Pekovih temeljnih organizacij.

Za uspešno gospodarsko sodelovanje, ki je veliko prispevalo k napredku cele občine Ludbreg, je Peko prejel že več priznanj, med drugimi januarja letos plaketo sosednje republike za poseben prispevek k hitrejšemu razvoju gospodarsko nezadostno razvitih krajev Hrvaške.

Razen sodelovanja med Pekom in Budućnostjo, ki se bo še naprej krepi, se odpirajo številne možnosti za povezovanje dveh občin na drugih področjih.

H. J.



Brdo pri Kranju – V soboto, 9. maja, na dan obletnice zmage nad fašizmom, so se na Brdu zbrali na tovariškem srečanju gorenjski španski borci in prvoborci. Sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Zdravko Krivina jim je izrekel prisrčno dobrodošlico ter obrazložil družbenopolitično in gospodarsko situacijo na Gorenjskem. Vinko Hafner, prvoborec in predsednik RK ZSS Slovenije, pa je v svojem govoru orisal družbenopolitični trenutek v Sloveniji in Jugoslaviji ter analiziral tudi dogodke na Kosovu. V živahni in tehtni razpravi se je izkristaliziralo mnenje, da so taka srečanja prvoborcev še kako potrebna in pomembna za sedanje in bodoče nadaljevanje revolucionarnega dela in čuvanja pridobitev NOB. (I.S.)



Spremembe za boljše delo

ŠKOFJA LOKA – Skupne službe je v škofjeloški občini organiziralo 11 samoupravnih interesnih skupnosti in sicer 7 s področja družbenih dejavnosti in 4 s področja materialne proizvodnje. V njih je zaposlenih 37 delavcev. V okviru skupnih služb SIS deluje tudi enota za socialno delo pri skupnosti socialnega skrbstva in vadiatelj rektoriji pri telesnokulturni skupnosti. Že nekaj časa pripravljajo novo organiziranost skupnih služb in o tem pripoveduje novi vodja Viktor POTOCNIK.

»Glavni namen nove organiziranosti je večja racionalizacija in kakovost dela. Novo organiziranje zahteva tudi nova zakonodaja. Tako je potrebno skladno z novimi predpisi iz skupnih služb izločiti izvajalce in tudi sekretarjev samoupravnih interesnih skupnosti kot voljenih funkcionarjev zakonodaja ne pozna več.

Sedaj dela v skupnosti skupnih služb SIS 9 sekretarjev in sicer sta dva zadolžena za dve skupnosti, trije strokovni sodelavci, drugi delavci računovodstva in administracije ter tehnične službe. Stiri najst delavcev pa spada v izvajalsko skupino in sicer jih je 7 v enoti za socialno delo in 7 pri TKŠ.

Z novo organiziranostjo se bodo izvajalci izločili, ostali delavci pa bodo opravljali naloge v okviru treh oddelkov in sicer planskem, splošnem in finančnem oddelku. V sedanji organiziranosti v skupnosti dela 10 delavcev s posebnimi pooblastili ter vodja, po novem pa bodo le trije.

»V čem naj bi bila večja kakovost dela?«

»Za vse skupnosti bo mogoče uporabljati enotno metodologijo dela, zlasti to velja za načrtovanje. Veliko večji poudarek bo dan obveščanju delegatov izvajalcev in uporabnikov, kar bo omogočilo kvalitetnejše sporazumevanje in dogovarjanje v delgatskih skupščinah. Hkrati bo z novo organizacijo omogočeno kvalitetnejše uresničevanje sprejetih nalog.

»So še druge novosti?«

»Če bo mogoče, bomo ustanovili interno banko. S tem bi omogočili začasno prelivanje sredstev iz ene v drugo samoupravno interesno skupnost. Predvsem gre pri tem za investicijska sredstva. Sedaj se namreč dogaja, da denar ene SIS »miruje« na žiro računu, medtem ko druga najema drage premostitvene kredite. Hkrati bi investicije lahko hitreje uresničevali in bi prihranili znatne denarje.

»Kdaj naj bi nova organiziranost začela?«

»Predvidevamo, da bodo vsi ustrezni akti sprejeti v delovni skupnosti skupnih služb in v skupščinah interesnih skupnosti do konca septembra in s tem bodo dani pogoji, da nova organiziranost začne.«

L. Bogataj

Onesnažene struge

Jesenice – Zakon o sladkovodnem ribištvu določa, da mora občinska skupščina skleniti sporazum z ribiško organizacijo o dodelitvi ribiškega okoliša v upravljanje. Zato je tudi jeseniška skupščina dodelila Ribiški družini Jesenice okoliš, s tem, da mora Ribiška družina sprejeti ribiški gojitveni načrt za naslednje srednjeročno obdobje.

Jeseniška Ribiška družina ima 26 kilometrov varstvenih voda, ribnike za 53 kilometrov športnoribolovnih voda in zajezitvena jezera.

Ker je na območju Save Dolinke in pritokov precej razvita industrija, ima družina precejšnje težave z onesnaževanjem. Možni onesnaževalci na področju držine so turistični objekti v Kranjski gori zaradi neurejene kanalizacije, gradbena podjetja z odvzemom gramozu v Mojsitani, do precejšnjega onesnaževanja pa bo prišlo tudi pri gradnji karavan-

škega predora. Na območju Jesenic je več neurejenih kanalizacij ter železarna Jesenice, ki s svojimi odpadkami, kislinami, odpadnimi hladilnimi vodami, olji in detergenti onesnažuje Savo od Hermanovega mostu do jezua v Mostah. Potok Javornik onesnažuje pranje dolomit, Belo pa fekalne odpake in detergenti iz naselja. Tudi Savske elektrarne v Mostah s prečrpavanjem onesnažene vode v zajezitvi v Mostah v akumulacijo Završnice onesnažujejo vodo prve kategorije, obenem z nihanjem vodostaja v akumulaciji pa ogrožajo naravno drastično alpskega lipana. Veriga onesnažuje Savo nad kampom Sobec.

Kljub temu pa si bo Ribiška družina prizadevala za vzrejo novega zaroda in načrtuje gradnjo vališča 200.000 lker ob potoku Jesenice, kjer ima Ribiška družina svoja zajetja vode.

D.S.

Za navedena dela in naloge se sklne delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave potrebnimi dokazili sprejema kadrovska socialni oddelek D. Alples Železniki, v roku 15 dni po objavi.

»Kmetija« naklanskih kulturnikov

Kulturno umetniško društvo Dobrava iz Naklega je eno najuspešnejših društev v kranjski občini glede izvedbe dramskih uprizoritev. Z njimi so začeli takoj po osvoboditvi, vmes je prišlo do trinajstletnega zatišja, nakar je v društvu začela delovati mlada skupina. Danes je za njimi desetletna plodna dejavnost. V preteklih letih so uprizorili: Ta veseli dan ali Matiček se ženi, Vroč kri, Sneguljčico, Razvalino življenja, Čarovnika iz Oza, Avtobusno postajo, Mišlovko, Juono in pava, Dan oddiha in letos tragikomedijo Davida Storeya Kmetija. Gledališko delo Kmetija je izsek iz vsakdanjega življenja, ki nam nakaže probleme, ki so tudi danes sočasni. Oče kmet, kronični pijanec, »gara« in dela na svoji kmetiji. Tri hčerke ima: ločenko (Wendy), lahkoživko (Jennifer) in revolucionarko (Brenda). Njegova žena (Slatteryeva) odide na stara leta študirat psihologijo, antropologijo... da bi ugotovila, kaj je v njihovi družini narobe. To je samo pretveza, v resnici namreč išče svojo zadnjo ljubezen, zadnji izhod. Sin (Arthur) pride iz zapora in pove, da se bo poročil z žensko, ki je enkrat starejša od njega in ima dva otroke. Toda v resnici ta ženska sploh ne obstaja. Domov je prišel samo zato, da bi pobral denar ali da bi ga družina mogoče spet sprejela medse. »Kmetija« se konča banalno. Propade. Sprti sorodniki, deformirana družina, se ne more zblížiti. Sina Arthurja ne sprejmejo, zato tudi Albert, fant, ki hodi vasovat k Brendi, zbeži. Vsak se zateče v svoj kot izbe. Propad kmetije je neizogiben. Bila je lepa, po dveh letih pa bo namesto nje šestpasovna avtocesta, polje in gozdove pa bodo pozidali s počitniškimi hišicami.

V vlogi očeta Slatteryja je nastopil Bojan Bajželj, ki se je čudovito, da ga je bilo kar veselo gledati, zvljel v lik očeta. Njegovo ženo Slatteryjevo je zaigrala Jasmina Verbič, Wendy pa Janja Trampuž. Obe sta svoji vloge dobro tolmačili. Svoj oderski debut so dobro prestali Metka Stucin (Jennifer), Lili Aljančič (Brenda) in Jani Žužek (Arthur) pa tudi Albert, ki ga je zaigral Igor Gantar in z manjšo vlogo kljub temu prispeval k izvedbi igre. »Kme-

tija« je režiral dolgoletni kulturni delavec, »glava in srce« naklanskega kulturno umetniškega društva Miha Štefe (letošnji dobitnik male Prešernove plakete), sceno in kostume je pripravil Saša Kump, odrski mojster je bil Silvo Fajfar, rekviziterka

Metka Jezeršek, inspicient Bojan Kokalj, tehnični vodja Rado Azman, šepetalka je bila Smiljana Verbič.

Naklanci s svojo »Kmetijo« gostujejo po gorenjskih krajih, uprizorili pa so jo tudi v Prešernovem gledališču v Kranju. Drago Papler



Prizor iz »Kmetije« D. Storeya, ki so jo uprizorili člani naklanskega kulturno umetniškega društva Dobrava.

REŽISER MIHA ŠTEFE: PROBLEMI, S KATERIMI SE SREČUJEMO

Besedilo sem dobil na seminarju za amaterske režiserje v Kopru in za uprizoritev sem se odločil, saj imamo zadovoljivo igralsko zasedbo. Izmed sedmih igralcev so trije prvič nastopili. Do premiere smo imeli 55 vaj, nato obnovitvene pred prestavami. Sprva smo delali v nemogočih razmerah, v ledeno mrzli dvorani, toda z entuziazmom mladih smo težave prebrodili. Skupina je delala s srcem. Kakor pravi Cankar: »Kultura naj ne bo krizantema siromaka, ampak bogastvo bogatega.« — vsak izmed igralcev je v svojo vlogo dal tudi del samega sebe. Vodilo našega društva je misel Arthurja Mullerja: »Kje so naši uporniki, ki so se odločili, da bodo svoja osebna mnenja zalučali svetu v obraz?« Nas mar danes vsi ljudje srečni in zadovoljni? Kje so drame, ki bi nas vzburkale in pretresele, ki bi odsevale probleme, s katerimi se človek daje dan na dan na cesti, doma in v podzemeljski železnici? Igralci so pripovedovali o problemih, s katerimi se srečujemo danes, poleg tega so to mladi ljudje, ki s svojo fantazijo in upornostjo kljub pomanjkljivosti dajejo moč amaterizmu. Kljub temu, da so v službi ali študirajo, vendarle najdejo dovolj časa in moči tudi za gledališče.

Drago Papler

Vodnik po arhivskem gradivu

Zajetna, 381 strani obsegajoča knjiga Vodnik po fondih Zgodovinskega arhiva Ljubljana, v nakladi 1500 izvodov in z letnico natiska 1980, je pravkar prišla v javnost in bila predstavljen 6. maja na tiskovni konferenci v Ljubljani. Če pomislimo na ponudbo v tej knjigi, ki predvsem odkriva doslej skoraj neznano arhivsko bogastvo, potem 300 dinarjev zanjo nikakor ni pretirana cena.

V vsebini najdemo poleg uvodne besede, v kateri delavci arhiva poudarjajo, da je minilo že več kot 20 let, odkar je takratni arhiv v publikaciji 60 let Mestnega arhiva ljubljanskega prvič objavil splošni pregled fondov, zgodovinski pregled delovanja arhiva od leta 1898 do 1978 (torej za polnih osemdeset let), sledi še poglavje z napotki za uporabo vodnika, nato zbrani podatki o ustvarjalcih arhivskega gradiva in še napotki za uporabo arhivskega gradiva. Osrednji del vodnika predstavlja opis oziroma kazalo fondov, ki vsebuje količino gradiva izraženo v številu knjig, fasciklov ali škatel in s podatkom, koliko tekočih metrov je tega gradiva v posameznem fondu (n.pr. fond Družina Kalan, svobodni kmetje, Visoko pri Poljanah, 15 fasciklov; 3,5 tm — glej stran 319 v vodniku). Podatki vsebujejo tudi okvirne letnice gradiva (n.pr. za omenjeni fond Kalanov: 1625 do 1893), popise delov, ki so v drugih arhivih in tudi literaturo, v kateri je bil arhivski fond že obravnavan. Na ta osrednji in tudi glavni del Vodnika želijo arhivski delavci še posebej opozoriti, ker ni izčrpen seznam gradiva ampak predvsem in bolj namig na vsebino in napotek širokemu krogu uporabnikov, ki lahko iščejo gradivo z območja mesta in občin Ljubljana (strani 61 do 132). Naprej je gradivo razdeljeno na območja občin, kjer ima Zgodovinski arhiv Ljubljana svojih devetnajst enot (na Gorenjskem so to: Domžale, Jesenice, Kamnik, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin). Zadnjih 38 strani je namenjenih abecednemu kazalu fondov in zbirk, ki pa je urejen po strukturi opisani v poglavju Napotki za uporabo vodnika. Kakor je Vodnik po fondih Zgodovinskega arhiva naravnost zgledno delo in sad dolgoletnih prizadevanj arhivskih delavcev, moramo prav pri abecednem kazalu pridati dobronamerno kritično pripombo. Kot povprečen uporabnik

sem za primer hotel poiskati npr. Sadjarsko društvo v Škofji Loki. Abecedno kazalo ima najprej pod geslom Državna uprava in samouprava obdelana v abecednem kazalu davčne uprave in tako po abecedi naprej do n.pr. pod črko K krajevni šolski odbori od kraja Brezje pri Ljubljani do Zabrda in tako dalje. Tako se abeceda večkrat ponavlja, pa na strani 366 naletimo na geslo Sadjie zelenjava Ljubljana in naprej še Sodarska zadruga Železniki dokler šele na strani 376 ne najdemo gesla, ki smo ga iskali. Zato je

nujno potrebno najprej temeljito prebrati Napotke za uporabo Vodnika (strani 34–39), ker bo bralec šele v napotkih spoznal strukturo, po kateri so v vodniku razvrščeni fond in zbirke in ravno tako so razvrščeni tudi v abecednem kazalu. Torej spočetka nekoliko težav, vendar, ko se uporabnik vodniku privadi rokovanje z njim ni več zapleteno.

Pri sicer resnično tehtnem delu in izjemnem podvigu Zgodovinskega arhiva, ki mu ne moremo očitati razen tiskarskih napak, prav ničesar, saj je vodnik na izredni strokovni višini a vendar prilagojen, kot smo že omenili, najširšemu krogu uporabnikov, bi vendar omenil samo zamujeno priložnost: zakaj niso ob tiskanju mislili tudi na izdajo separatnih odtisov za gradiva z območja posameznih enot oziroma občin? Posebni odtis bi prišel še kako prav predvsem tistim uporabnikom, ki večkrat uporabljajo arhivsko gradivo in bi v takšen poseben odtis lahko vpisovali razne opombe, nujne pri tovrstnem delu.

Andrej Pavlovce



Vaja v SGP Gradbinec — V okviru akcije NNNP 80/81 je bila ob letošnji obletnici OF v Gradbincu organizirana vaja »Osvobodilna fronta« kot prvi del zaključnih aktivnosti NNNP v vseh tozidih delovni skupnosti. V akciji, ki so jo vodili komiteji za SLO in DS, je sodelovalo več kot 300 zaposlenih; z uspehom akcije, na katero so se pripravljali vse leto, so bili zadovoljni, zdaj pa se že pripravljajo na drugi del vaje maja in junija letos. — Foto: V. Balazič



Uprizorili Finžgarjevega Divjega lovca — Dramska skupina DPD Svoboda Tomaž Godec iz Bohinjske Bistrice je letos nastopila na oder Finžgarjevega Divjega lovca, ki ga je v domu Joža Šturm v Bohinjski Bistrici že štirikrat uprizorila. V režiji Lovrenca Šturm je nastopilo 40 igralcev, v množičnih scenah tudi člani lokalne sekcije. Kljub težavam, ki so se porajale na vajah so nastopniki zadovoljni z obiskom na predstavah in z aplavzom. Predstava je bila prijetno razvedrilo in prikaz ljubiteljskega gledališkega dela. Tudi za goste, da jim ne bi razkazovali le naravnih lepot in lepote odra »Jožeta Azmana«. — M.

Srečanje upokojenskih zborov

Pevskih zborov društev upokojencev Gorenjske z dvesto pevci bo v petek, 15. maja, v Bledu zapelo 36 pesmi

Človek upokojen in se mu ni pehati za zaslužkom, ta je opredelil za svojega življenjskega konjčka. Prav to pa je smisel vesel naroda, da se smisel prirojen, kajti po vseh krajih, ob društvi aktivno delujejo pevski zbori nastopajo na raznih praznikih, komemoracijah, letu tudi na področnih revijah.

Letošnja področna revija je sedmič, vsakokrat v Bledu. Prvi gostitelj in organizator je bil Škofja Loka 1975, za letošnje pa Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka. Letos so peti gostitelj in organizator bili Škofja Loka.

Seminar za kulturne delavce

Jesenice — Občinski sindikalni svet Jesenice in Delavska univerza Viktor Stražisar Jesenice sta pripravila konec aprila uspešni seminar za organizatorje kulturnega življenja. Udeleženci so se na seminarju v Gozd Martuljku pogovarjali o načrtovanju kulturnega življenja v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih, o vsebini, oblikah in metodah kulturne animacije, o obveščanju ter o drugih vprašanjih s kulturnega področja.

Seminarja so se udeležili večinoma mlajši sindikalni delavci; v največjem številu so se odzvali delavci, ki delajo pri železnici, medtem ko je bilo premalo slušateljev iz Železarne Jesenice.

K. M.

Srečanje pisateljskega kroga

V hotelu Park na Bledu od 13. do 17. maja potekalo letošnje pisateljsko srečanje, pripravljeno Slovenski center za kulturo. Temo letošnjega srečanja pri pisateljskem delu predstavljajo srečanja obravnavati okroglih mizah. V četrtek, 13. maja, po slovesni otvoritvi okroglo mizo na temo Zgodovina vodil Alexander Bloch, v petek, 14. maja, na temo Samocenzura vodila Mira Mihelič, v soboto, 15. maja, na temo Osvobodilna fronta vodila Mira Mihelič, v nedeljo, 16. maja, na temo Osvobodilna fronta vodila Mira Mihelič, v ponedeljek, 17. maja, na temo Osvobodilna fronta vodila Mira Mihelič.



Tekmovanje pihalnih orkestror — V soboto, 9. maja, je bilo na Bledu tekmovalno pihalno orkestror, na katerem so nastopili orkestri iz Gorj, z Vrhnike, iz Ljubljane, Trzica, iz Lesc, in domači pihalni orkester z Jesenic. Vsak orkester se je predstavil s skladbami, ki jih je ocenjevala žirija. Žirija bo v sklepni razpravi z vseh slovenskih izbirnih tekmovalcev uvrstila 16 orkestror. Na liki je pihalni orkester Gorje pri Bledu, ki ga vodi Ljodej. — Foto: D. Sedej



Tomo Križnar

30

Z MOPEDOM PO JUŽNI AMERIKI

Četrty dan naletiva na obrezana debla. Drevo, ki izloča sok, bogat z lateksom, ki je osnovna surovina za izdelavo gume, je bilo nekoč doma le v porečju Amazonke. Dobiček je privabil take ljudske množice, kot izbruh zlate mrzlice v Kaliforniji. Trgovina je cvetela vse dotlej, dokler Angleži niso ukradli semen tega radodarnega drevesa in ga pritihovali v Malezijo. Ko je znanost odkrila sintetični nadomestek, je množica nabiralcev zopet zabredla nazaj v revščino. Ostali so le tisti, ki se novim razmeram niso mogli prilagoditi.

Senor Orosco je eden takih. Poda nama žuljavo roko in ponudi kachase. S Pedrom sta stara prijatelja. Obujata stare pripetljaje iz časov ko sta še tovorila prepovedane tovore po reki navzgor v Kolumbijo. Sedaj se vidita le vsake pol leta. Orosco gre v mesto le dvakrat, trikrat na leto. Med ostalim časom ga oskrbujejo samotni spekulantje. Vžgalice, sol, sladkor, kavo, naboje... preprodajajo po nesmiselno visokih cenah, vendar je dobiček davek za nevarnost in muke zahtevne poti.

Njegova žena, Indijanka iz bližnjega plemena, mlado in brhko dekletce, da ga je težko gledati, urno kot srna skaklja okrog piskrov.



Pajčevine so mojstrovina tropske narave

Ko postreže, le z naporom skrijem gnus. Na dnu skleda leže kuhane in ocvrte gosenice. Ne vem jim imena. Spominim se jih iz knjig Tibora Seklja, enega naših prvih potopiscev. Torej še zdaj tuju ponudijo to specialiteto, v tridesetih letih se njih jedilnik ni spremenil.

Stisnem zobe. Vendar, stisnjenih zob se ne da jesti. Zatorej stisnem oči, v mraku se to ne vidi. Zadržim dih in pregriznem mastni svaljek. Zahrusta, izpahne se nekaj kot majoneza, jezik krčevito onegavi po ustih. Mlaskam in se koncentriram na torte, palačinke, na nekaj, da bi mi cmok zaboga že zdrnil po grlu. Vedno več ga je, že se mi dviga želodec. Solze pridejo v oči, usta mi razmakne, neukrotljiva sila, bruhal bom...

V tem trenutku me Pedro z dlanjo močno udari po hrbtu, spomnim se, da sem široko zazijal... in požrl. Potem sem šel pit vodo. Nič več nisem bil lačen. Celo noč se mi je rigalo in kolcalo.

Kasneje na obisku pri gvajanskih Indijancih, sem zopet jedel te grdobe. Zanimivo je, da takrat brez težav. Prej so me namreč opili, s kaj vem kakšnimi zvrki. Predsodek, da je gosenice jesti svinjsko, je utonil v omamljeni zavesti. Bile so čisto dobre.

Ko takole premišlujem, se mi zdijo naše paštete bolj nemarne. Nikoli ne veš, kaj vse zmeljejo noter. Bele gosenice pa so popolnoma naravna stvar.

Orosco vsak dan navsezgodaj obteče po gošči skrita drevesa. V debela meter visoko od tal zareže ozke črtice

in podloži pločevinke. Enkrat popoldne gre pobrat, kar se nateče. Vsakič se zamudi vsaj tri, štiri ure. Noge ima popraskane, vnate in otečene, vendar se ne obuje. bosa noga je za namočeno ilovico najprimernejša. Belo snov potem naliva in prekaja na palici nad ognjem. Sodčkom podobne bale zлага pod streho iz bananovih listov. Srečnega obraza mi pokaže polno skladovnico. Ko bo prodal, se bo napil... tako zelo napil, pravi. — Ko to govori, se mi zdi srečen.

Še štiri dni sva hodila po gošči. Z vsakim jutrom sem bil bolj utrujen. Kljub vsej pestrosti sem zaznaval vedno manj zanimivega. Tudi, ko sva se prebijala skozi fantastični gozd bambusa, pa tedaj, ko je Pedro ubil tapirjevo samico in tri cvileče pajske, mi je na misel prihajala le hladna voda. Kaj bi dal, da bi se lahko skopal. Vendar v teh pragozdnih rovihi, skozi katere teče črna voda, ni varno brodirati. Baje poznajo tod tri vrste piranč, anakonde in električne jegulje, ki ob dotiku sproščajo napetost, ki lahko ubija. Ribe loviti je nevarno, saj jih je od več kot tisoč vrst, nekaj tudi strupenih.

Zadnja dva dni sva se hranila z nabranim sadjem, nekakšnimi koreninami in na ognju prekanjenim mesom. V moko, sladkor in meso povsod so se naselili črvi in plesen. Slikal nisem več, govoril in žvižgal tudi ne. Samo še ven, nekam, kjer ne bo bodlo in praskalo. sem si želel, vseeno če v puščavo...

Na cesto sva padla po devetih dneh avanture. Kar tako z jasnega se je skozi veje začrtala rjava sled, pokrita z velikimi lužami in sledovi težkih tovornjakov. Zaradi goste tropske vegetacije sem jo zagledal komaj dva koraka pred sabo.

Hlače in srajca so na drobno scefirane, zgubile so. Koža je vsa vnata in hrastava, noge podplute. Ko v luži iščem svoj obraz se ne prepoznam.

Ce bi hotel opisovati džunglo v vsej njeni popolnosti, bi se moral vanjo podati vsaj za pol leta. Toliko časa jaz s svojimi sposobnostmi prilagajanja in več kot skromno opremo in majhnimi denarji ne bi zdržal. Verjetno bi se mi zmešalo.

To, kar sem občutil, je torej le delček, kar se v džungli doživeti da in vrednost te pisarije je tej ravni primerna. Človeška domišljija je v teh gmajnah ustvarila vse vrste prenapetih predstav... veliko pretiranih zgodb, ki so posledica osebnega doživljanja, ponih zgodbe, ki so posledica za svoj obstoj. Strah ima velike popranje na strahom za svoj obstoj. Strah ima velike popranje na strahom za svoj obstoj. Strah ima velike popranje na strahom za svoj obstoj.

Preden sem se odpravil v Južno Ameriko, sem po knjižnicah nabral kup knjig, v katerih je karkoli pisalo o tej celini. Vedel sem, da bom razumel to čudno zmešnjavo na drugi strani Atlantika le, če bom preštudiral tudi politične, socialne in ekonomske korenine obstoječega stanja. Taka priprava je zelo hvaležna, saj potovanje, na katerem se gleda le gore, džungle, velika mesta in neznane ljudi, kmalu postane dolgočasno in nezanimivo.

V želji torej, da bi začutil z ljudmi teh daljnih nerazvitih eksotičnih dežel malce globlje, sem se pregrizel skozi nekaj »kunštnih buklov«, katerih kratek povzetek bo morda zanimiv tudi za vas.

Za oris Latinske zemlje na drugi strani luže bi verjetno moral poseči 500 let v preteklost. Vsi se še iz šole spominjamo pustolovca, pohlepnega, fanatika in blaznega ali kar je že bil, slavnega Kristofa Kolumba, ki je v letu Gospodovem 1492 odkril novi svet, misleč, da je našel drugo, bližjo pot v Indijo. Prestadani in znervirani morjeplovci so naleteli na kulture domačinov, tako premišljene in urejene družbe, da svojim očem niso mogli verjeti. Do tega časa so bili namreč prepričani, da sta možna red in blaginja le pod okriljem katoliškega križa v stari čipkasti Evropi.

dovoljenja za delo zadruga. Bila je stalno pod kontrolo žandarmerije. Komunisti so sklenili, da se zadruga prenese na okraj Radovljico. Dobravska partijska organizacija je bila zadolžena, da najde primeren prostor. Vaščani na Otočah so pokazali razumevanje. Z zamenjavo so prišli do primerne prostora in leta 1939 je v Otočah zrastle novo poslopje tekstilne zadruga. Podporni člani zadruga so postali tudi vaščani dobrih okolice. Aktivno sodelovanje kmetov in delavcev je postalo v naših vaseh dejstvo.

Dobravske komunisti so se po letu 1926 angažirali ob vseh občinskih in državnih volitvah. Danes se zdi, da se jim je zdelo važnejše kdo bo župan, kot kateri politični stranki pripada. Važno jim je bilo tudi kje živi župan, kajti tam je bil potem tudi sedež občine. Od tega je bilo odvisno tudi kakšen vpliv bodo imeli na župana. V sredi tridesetih let so začeli boj za združitev občin Oviše in Kropa. Računali so, da bo sedež župana potem pravgotovo v Kropi. Za krajši čas so to celo uspeli. Toda oblast je hitro ugotovila v čem je stvar in je občino zopet razbila. Člani partije v naši občini so redno prisostvovali sejam občinskega odbora.

Ob volitvah v narodno skupščino 11. septembra 1927 so dobravski komunisti agitirali za Delavsko kmečki republikanski blok. Razširjali so letak: Delavnemu ljudstvu Slovenije. Ob volitvah 1931. leta so agitirali abstinenco. Ob petomajskih volitvah 1935 so se držali navodil

Povest iz XV. stoletja

JANKO BRUN 3

Sonce ne ljubi vitezov

— Klemen! Stopi sem otrok!
— Kaj je mati? Mar ne vidite, da se mi mudi?
— Glej no glej! Gopodiču se mudi. Obrni se! Pa ne na to stran, prebrisanec! Tako torej! Po vodi si se valjal? Zato se mu tako mudi. Z mazanec! Umazan in blaten... Le bliže stopi! S palico jih dobiš.
— Babica! Nikar me ne tepi. Saj veš, da potem cel dan nisi za nobeno rabo.

— Mi boš tiho! Očetu povem. Imam pa še toliko moči, da ukrojam takega smrkavca. Oče pa ti bo tudi pokazal. Si lovil ribe? Priznaj!
— Ne. Kje neki. Na brvi mi je spodrsnilo pa sem se malo zmočil.
— Le kaj mi lažeš? Zakaj me žalostiš, starko?

Klemen se ji je previdno približal in jo poljubil. Starki se je milo smejala. Pobožala je vnuka po svetlih lasih in se mu zazrla v modre galovske oči. Kdo ve zakaj, je globoko vzdihnila. Hip nato se je nasmešnila in pokazala vrsto zdravih zob. Čeprav je bila že v letih, je zdravje še ni zapustilo. Sanič včasih se je malo izgubljala.

— Kaj bi rad? Vprašujoče se je zazrla v fanta.
— Grem k dedku in očetu. Ded mi je obljubil konja.
— Zmajala je z glavo. Oh ta krvavi svet. Včeraj so ji ubili hčer in z njo. Danes pa bo njen vnuk dobil konja.

Bil je dober zet. Pravi zet. In pravi mož. In njena hči in njeni vnuki, ki sedaj leže na parah, pripravljeni na zadnjo pot.

Klemen pa dobi konja. Verjetno tudi orožje. Taka je pač naša Ubijalska orožje dajati v roke negodnemu mladiču. Saj še nima štirinajst let.

Ona ga je hotela kaznovati s palico. Deček je uganil, da starkine misli blodijo nekje po spominih, zato je togotno zavpil:

— Zapoji mi kaj, babica!

Najprej je zamahnila s palico, da bi ga kaznovala, ker ji je prekinil premišljevanja, toda pobesila je roko. Nasmešnila se je in zapela staro davno pesem, z nenavadno čistim glasom. Ko je končala so jo obile slihe. Zakaj pesem jo je spominjala na njeno mladost. Prijela je Klemena za obraz, ga rahlo pobožala in dejala:

— Mar boš res postal vojščak? Mar boš res prelivaj tujo kri? Mogoče nedolžno. Klemen, sinko! Sonce ne ljubi vitezov!

Klemen jo je začuden opazoval. Mogoče se mu je zadelo, da postavlja od brezskrbne mladosti, nato pa se ji je iztrgal in zarenčal:

— Jaz ne grem v samostan!

Pobegnil je proti ogradam, kjer so hrzali konji.

Stara gospa pa je zaspala. Po bradi se ji je pocedila tenka srebrna sline. Zasmrčala je včasih in zavzdihnila.

Ko se je iznenada zbudila, kakor je tudi iznenada zaspala, je bila njena glava polna sladkih spominov. Pred očmi so ji migetale slike njene mladosti, da ji je rahla rdečica radostno obarvala lica.

Davno je bilo že to. Bila je mlada in lepa. Njen oče je bil bogat. Sin ci so si podajali kljuko na vratih. Mamila jih je njena lepota, plemeniti rod in denar njenega očeta.

Oče je bil nadvse siten človek. Zasliševal je vsakogar o premoženju zemlji, živini, o njegovem rodu. Kazalo je, da se bo moral oglašati samemu, če ne utegne ostati sama. Nazadnje se je oče le odločil. Dobil naj bi bil ministerial Rošlin, ki je imel posestva pri Loki. To je bil bogat in mogoč razuzdanec.

Domenili so se za svatbo, za doto in vse te reči.

Mladi ženin je prišel pred cerkev, da jo vidi in spremlja k maši. Všeč mu bil. Vsi in drznega pogleda. Obnašal se je, kakor pravi dvorni vitez. Vesel drget jo je spreletel, zakaj nikoli še ni bila deležna takega kavalirstva. Vsi njeni prejšnji snubači so bili sicer vitezi in plemiči, vendar v manirah pravi telebani.

Toda v cerkvi, ko je sedela s ponižno sklonjeno glavo, je začutila, kako žgočega na svojem tilniku. Kakor od hudobnega pogleda. Zadrževala se je, sednjo vrsto. Uzrla je žgoče modre oči neznanega mladeniča, ki je prebadale s kupidovsko lepega obraza. Kakor z dvema žarečima očima jo je zapeljo v prsih. Zgrozila se je in se posvetila molitvi. Toda se vedno čutila tihi žar, ki je božal njen tilnik. Njena zbranost je izginila. Nalaga sladka bolečina ji je prešinjala prsi.

Ko je bilo malec konec in so se opravljali domov se je neznanec pritisnil med njo in njeno spremljevalko ter jo prišel predrzo ogovarjati. Bil je lepše oblečen, kakor Rošlin pa tudi drznejši. Prebadal jo je z ljubečimi pogledi, da se je popolnoma zmedla.

Prebadal jo je z ljubečimi pogledi, da se je popolnoma zmedla.

Ivka Križnar

Delo dobravskih komunistov v stari Jugoslaviji med kmečkimi ljudmi

NOVE OBLIKE DEJAVNOSTI

Po prepovedi delovanja Društva kmečkih fantov in deklet so se dobravski in otoški komunisti usmerili na delovanje novega društva. Dali so pobudo za ustanovitev tujakoprometnega društva. Preko tega društva so se borili za novo železniško postajo na Otočah, za popravila poti npr. z Otoč na Srednjo Dobravo in njeno osvetlitev. V okviru tega društva so prirejali igre in veselice. Posebno zadnje so bile zelo primerne oblike za sestajanje in dogovarjanje s komunisti in drugimi naprednimi ljudmi iz bližnje in daljne okolice.

Pomladi 1936. leta je dobravska partijska organizacija dala pobudo za pobiranje podpisov proti prepovedi Ljudske pravice. V naših vaseh je bilo precej naročnikov, še več pa bralcev Ljudske pravice. Vsak izvod so namreč brali vsaj v petih družinah. Ljudem je bilo najbolj všeč kadar so lahko prebrali kakšen dopis iz naših krajev (Dobrave, Mošenj, Kroke). Ljudsko pravico so ljudje vzeli za svoj časopis in zato ni

bilo težko organizirati podpisne akcije proti prepovedi. Podpisalo jo je preko 60 ljudi.

V prvi polovici leta 1936 so se tudi naše vasi vključile v akcijo za razširitev ljubljanske bolnišnice. Več vaščanov se je udeležilo 14. junija 1936 zborovanja, ki je bilo v ta namen sklicano na Jesenicah. V imenu kmetov je govoril tudi dobravski komunist Jože Resman.

Zagar je bil eden glavnih pobudnikov in organizatorjev velike tekstilne stavke poleti 1936. Zato je razumljivo, da je partijska organizacija na Dobravi takoj, ko so stavkujoči zasedli tovarne in organizirali kuhinje pričela z zbiranjem denarja in živeža za stavkujoče tekstilce. Zbrali so precej hrane, ki so jo potem odnesli v Kranj, denarja pa bolj malo. Za denar je bilo tedaj v naših vaseh težko.

Po stavki so organizatorje in delavske zaupnike odpustili. Mnogi niso mogli dobiti nikjer zaposlitve. Na pobudo partije so organizirali v Stražišču tekstilno zadrugo v silno skromnih priklakah. Okrajno glavarstvo v Kranju ni hotelo izdati

pokrajinskega partijskega vodstva, odnosno predstavnika CK KPJ. Zato pa so bili tembolj razočarani in nejevoljni, ko so tik pred volitvami prihajale vsak dan drugačne direktive. Vsaka je nasprotovala prejšnji. Za volitve 11. decembra 1938 so bile direktive jasne. Agitirali smo za dr. Aleša Stanovnika in njegovega namestnika Vencija Perka, kandidata delavsko kmečkega gibanja, ki sta kandidirala na opozicijski listi dr. Vladka Mačka. Poleg propagandnega gradiva, ki smo ga tedaj dobili z Jesenic, smo naredili potrosne listke, fantejskojeveci pa so izvedli veliko napisno akcijo. Ob taki aktivnosti je razumljivo, da so žandarji pogosto obiskovali naše vasi. Zagar pa je imel večkrat preiskave. Dobro je bilo le to, da nas je tedanjni orožniški komandir v Podnartu Pašan Mehmedinović o preiskavah predhodno obveščal.

Leta 1938 je partija na Dobravi organizirala tudi grupo SKOJ. Ta je delovala predvsem med mladino. Preko izletov, plesa in petja je pritegnila veliko mlade.

Tega leta so na pobudo dobravskih komunistov organizirali tudi partijsko celico v naši Črni pri Brezjah.

Preko zime 1939/40 je Zagar na Dobravi zopet organiziral izobraževalni tečaj za odrasle. Obiskovalo ga je ca. 25 tečajnikov, med njimi dve tovarišici. Ta tečaj je bil neke vrste politična šola za vaščane. Poleti 1940 je tudi dobravska partijska organizacija organizirala zbiranje podpisov za Društvo prija-

teljev SZ. Čeprav je tedaj na Dobravi prišel novi župnik, škof klerikalec, osebni prijatelj dr. Korošca, ki je napeljal dva mlada župnika, ki se v politiko dosti vmešavala ter s katerimi komunisti niso prihajali v spor, vaščani Dobravi in okolice množično podpisali petico.

Kljub posameznikom lahko trdimo, da je klerikalizem v naši občini zamudil svoj čas.

Zagarjevo delovanje po vsej renjski pa je postalo tako občutno, da je posegla oblast. Najprej so poskušali pasivizirati s tem, da so večkrat klicali na orožne vaje, tem je bil razrešen upravitelj šole, dobil je dekret o prenehanju selške hribe. Temu se je upr, ker to onemogočilo nadaljnje delo njegovih petih otrok na krajni gimnaziji. Zato je bil 28. novembra 1940 odpuščen iz službe, vrgel se iz šolskega stanovanja in povsem poklical na orožne vaje. Takrat prav nič zalegal pisarni pri skoraj vseh prebivalcih dobravskega okoliša. Zagarjeva družina razen najstarejšega sina Staneta odšla k Zagarjevima sestram Ljubečno pri Celju.

To je bil za Dobravo hud udar. Vendar sta bili partijska celica in skopevska grupa toliko močni, da so bili pa tako osvobodeni, da nemška okupacija ni mogla zavesti ljudi. Naše vasi so se le leta množično vključile v narodno osvobodilni boj.

KONČ

Novo gasilsko orodišče

Blejska Dobrava — V petek, 12. aprila, ob 17. uri je sirena naznala krajanom Kočne nastop novo ustanovljene desetine gasilskega društva z Blejske Dobreve, ki jo sestavljajo prebivalci Kočne, vodi pa jo Stanko Grobelnik. Takoj po alarmu zaku se je desetina postrojila lotočamno so na Kočno prispeli v mobilni gasilskih društev Blejska Dobrava, Koroška Bela in Jesenice. Gasilke enote so začele vajo, katero so zelo uspešno ukrepale pri gašenju dveh koč. Domača desetina je svoje čevli priključila na vaški vodovod, druge gasilke desetine pa so premaknile svoje motorne črpalke. V vaji je sodeloval tudi oddelk zaščite za prvo medicinsko pomoč z Blejske Dobreve, ki je imel dva domnevna ponesrečenca, eden od njih je imel zlomljeno roko, drugi pa je bil opečen. Gasilski narodne zaščite so med vajo, ki so si jo z velikim zanimanjem ogledali številni vaščani, urejali promet na cesti skozi Kočno. Po končani vaji so se udeleženci in drugi občani zbrali na slo-

vesnosti pred novim gasilskim orodiščem na Kočni. Predsednik GD Blejska Dobrava Tone Arh je spregovoril o pomenu ustanovitve gasilske desetine in odprtja orodišča za vas Kočna, predsednik krajevne skupnosti Blejska Dobrava Bernard Jakopič pa je vodil desetine izročil ključ orodišča in ga s tem svečanim dejanjem predal desetini v uporabo ter oskrbo.

V orodišču, ki so ga uredili v zapuščenih hišici s pomočjo vaščanov v 360 prostovoljnih urah in z okrog 40 tisoč dinarjev prispevkov, sta dva prostora. Eden je namenjen za seštanke, v drugem pa hranijo gasilsko opremo.

Nova gasilska desetina se je v javnosti že izkazala s svojo dejavnostjo. Več vaščanov je oskrbel z ročnimi gasilnimi aparati in tako izboljšala zaščito domov pred požari. Za bodoče načrtuje tudi nakup motorne brizgalne. Prav tako sodeluje z drugimi društvenimi organizacijami, predvsem odborom Rdečega križa, kateremu bodo posodili orodišče za njegove akcije.

R. A.

Zveze po vsej Zemlji

Jesenice — Radioamaterizem, katerega začetek sega v prvo leto tega stoletja, se je do danes močno razvil. Tudi na Jesenicah se v radio-klubu Zvezar ukvarja s to dejavnostjo precej občanov. V njem je združenih kar 61 članov. Zbirajo se v domu Julka in Albin Pibernik na Javorniku, kjer z nasodobnejšimi napravami iščejo radijske zveze z drugimi radioamaterji. Nekateri najbolj izkušeni člani imajo tudi svoje radijske oddajnike; z njimi je pet jeseniških radioamaterjev lani vzpostavilo prek 4000 zvez z različnimi kraji našega planeta.

Na začetku aprila letos je 14 kandidatov po končanem tečaju uspešno opravilo izpite za delo s klubsko oziroma osebnim postajo. Zatem se je dobra polovica članstva zbrala na letni skupščini kluba, kjer so izvolili novi upravni odbor. Le-ta je po pregledu lanskega leta sprejel dokaj širok delovni načrt za prihodnje obdobje. Klub med drugim načrtuje nakup še ene prenosne postaje za UKV področje, pet sprejemnikov za iskanje skritih oddajnikov, več oddajnikov za skrite zveze, električnega agregata za delo na terenu, druge tehnične opreme in strokovne literature.

Tako kot lani bo tudi letos delo v klubu obsegalo vodenje in vzgojo novih članov, tečajnikov. Izobraževali jih bodo predvsem za osnovni radijski promet, na področju elektro in radijske tehnike, telegrafije in drugih tehničnih znanj. Na novo bodo uvedli radioamaterska tekmovanja v lovu na »lisjice«, to je v iskanju skritih zvez. Člani kluba se bodo redno udeleževali tudi republiških, zveznih in mednarodnih tekmovanj. Klub bo prav tako pripravil razstavo tehničnih izdelkov s področja radioamaterske elektronike.

Za vso dejavnost bo klub potreboval, kakor načrtuje, okrog sto tisoč dinarjev. Financiranje kluba, ki ima poseben pomen v obrambnih pripravah naše družbe, s svojo dejavnostjo pa se vse bolj množično dokazuje v vsakdanjem življenju, prav gotovo ne bi smelo biti problem.

Tomaž Iskra

Očistili so divja smetišča

Gorje — Lani spomladi je bila prvič organizirana očistevalna akcija v Gorjah. Letos so ponovno pripravili akcijo, ko so na zbirno mesto v Zgornje Gorje dovažali odpadke s traktorji in konjsko vprego. Na glavno smetišče so odpeljali 58 kubičnih metrov odpadkov, DINOS je odpeljal 25 kubičnih starega železa in več železnih kosovnih odpadkov. Solo-obvezni otroci so odpeljali prikloico steklenic in prikloico papirja. Lansko letošnja akcija je uspešno in organizirano vodil predsednik odbora Jože Skumavc iz Gorij.

Jože Ambrožič

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU OB NJEGOVI 750-LETNICI

(88. zapise)

V 82. zapisu sem že prav na kratko omenil pesnika Simona Jenka sodelovanje v kamniški Narodni čitalnici. No sedaj, ko bi rad zapisal nekaj besed o njegovem stricu, slepem pastriku Nikolaju, iz katerega se je mali Jakob Alešovec tako nespodljivo ponorčeval, moram pač o njem še kaj povedati.

SOLANJE SIMONA JENKA

Celo to bi lahko rekli: kot je dal stari stric Jožef Prešeren, župnik na dolenskem Kopanju, slovenstvu pesnika Franceta Prešerna, tako nam je stric Nikolaj Jenko, novomeški gimnazijski profesor dal pesnika Simona Jenka. Oba sta odločilno posegla (in podprla) v začetke študijske poti naših prvih pesnikov.

Na Gorenjskem velja še danes za dečke, ki jim je ime Simon, ljubkovalno domače ime Šmonca. Z žensko končnico na a; podobno kot Ruda (za Rudolfa), Joža (za Jožefa), Tina (za Valentina ali Martina) ipd.

Za Šmonco se je zaradi njegove bistroumnosti posebno zanimal stric Jurij, materinega očima Matevža Jenka sin iz prvega zakona, ki je postal frančiškan in je dobil samostansko ime »oče Nikolaj«. Ko ta »stric«, v rodovini zvan »stric Nikolaj«, čuje, da Šmonca dobro napreduje v smleški šoli, pregovori njegove starše, da so ga že prihodnje leto poslali v Kranj. Smleška šola je bila tedaj že enorazredna, v Kranju pa normalna s tremi razredi. Jenkovi starši, ki se jim je družina pomnožila, pa niso mogli sami zmagovati vseh stroškov, zato je stric Nikolaj obljubil, da bo doplačeval.

Kljub vsem svojim dobrim spricem pa bi bil Jenko po dokončani normalni moral ostati doma, ako bi zopet ne prišlo k nam pomoč stric Nikolaj, Jenkov »narveči dobrotnik«, kakor ga je pesnik sam rad nazival.

PROFESOR NIKOLAJ JENKO

Stric Nikolaj Jenko (1809 do 1868) je prišel v novomeški frančiškanski samostan 1839 in postal 1845 profesor na tamkajšnji gimnaziji. Zato je zlahka pregovoril starše, da so poslali dečka jeseni 1847 k njemu v Novo mesto. Sprva je hotel da se deček priuči ministriranju in drugim samostanskim opravilom, nato bi ga oče doma izučil čevljarstva, potem pa bi vstopil za trajno k frančiškonom, kot samostanski brat in šival redovnikom čevlje. Toda mladi Simon je kazal tako veselje do šole in do knjig, da ga je vpisal »stric« brž v gimnazijo. V samostanu je imel Šmonca brezplačno hrano in stanovanje, za druge potrebe si je priskrbel prvo in drugo leto tako, da je pomagal v samostanu, v tretji šoli pa je že začel poučevati tudi druge dijakke.

V njegovih novomeških letih je bil Jenku duševni vodnik stric Nikolaj. Sam dober narodnjak, je razvil v mladeniču narodnega duha, izven

šole pa ga je poučeval v francoskem in italijanskem jeziku ter mu posojal različne knjige. Ko je oče Nikolaj nekoč šel na Dunaj iskat pomoči svojim bolnim očem, je prinesel domov »svojemu fantu«, kakor je nazival Jenka, Sv. pismo v češkem, poljskem, srbskem, nemškem in grškem prevodu. Te sta čitala doma skupaj, Jenko pa je še po cele noči presedel pri njih in se vadil v razumevanju raznih slovanskih jezikov.

Ker je imela novomeška gimnazija tedaj samo šest razredov, je moral jeseni 1853 oditi, da je nadaljeval šolanje v Ljubljani, kjer je vstopil v višjo gimnazijo. Novo mesto je zapustil sedaj tem laže, ker je istega leta odšel od tam tudi njegov dobitnik stric Nikolaj, ki so mu očiti tako oslabele, da se je preselil k frančiškonom v Kamnik uživati zasluženi pokoj, a tam je končno popolnoma oslepel.

MINILA SO LETA...

Simon Jenko se je potem šolal v Ljubljani, na Dunaju in v Gradcu.

Sredi leta 1864 je nastopil svojo prvo službo. Vstopil je v pisarno notarja Strgarja.

Da bi si izboljšal svoj gmojni položaj, je vstopil prve dni avgusta 1866 kot koncipient v odvetniško pisarnico dr. Valentina Prevca v Kamniku. V izobilju ni živel niti tu, bil pa je zopet skupaj s svojim »stricem« očetom Nikolajem, ki mu je do smrti ohranil prav otroško hvaležnost.

Prve mesece v Kamniku se je Jenko posvetil samo učenju za tretji državni izpit, ki ga je uspešno opravil 28. februarja 1867, pozneje pa se je prav živahno udeleževal dela za narodnostno in kulturno prebujanje meščanstva. S svojim službenim predstojnikom dr. Prevcem si je zlasti prizadeval, da je kamniško, dotlej nemško, bralno društvo preosnoval v narodno čitalnico, pri kateri je bil nekaj časa celo tajnik.

No, prav v času Simonovega bivanja v Kamniku, je tudi njegov dobitnik stric Nikolaj umrl. Bilo je to 11. novembra 1868. Komaj leto za tem (8. oktobra 1869) je v Kranju umrl tudi pesnik Simon Jenko.

ZA OPRAVIČILO

Kar nekako ne sodi ta obširen izvešček iz Jenkovih življenjskega in pisarstva v ta »kamniški« okvir.

A moral sem vse to povedati, kajti le malokateri bralec Alešovečevih šegavih spisov, vé da je bil tisti slepi starček »pater Miklavž« ki si je na starost našel zavetje v kamniškem frančiškanskem samostanu nekoč učen in spoštovani gimnazijski profesor in prvi mentor pesniku Simonu Jenku. Učeničevalec knjige Kako sem se jaz likal pa zvemo, da se je slepi starček motil le z izdelavo molekov iz sadnih pečka in z »učenjem« ptic pevki, ki jih je gojil v svoji celici — da bi žvrgolele pobožne cerkvene pesmi...

108

NEVARNOST NA VELIKI DIAGONALI

1. Lg6! f6:6
Pretnje 2. Sh7+ in stopnjevanja pritiska na polje f6 črni ne more uspešno odkloniti. Na 1. ... Se4: sledi 2. Dg7+ z matiranjem. Se najbolje bi bilo 1. ... Te4: 2. Le4: z znatno prednostjo za belega.

2. Sh7+! Kf7
3. Shf6: g6:6
4. Sf6:
Črni kralj je razgaljen, za razplet pa je odločilna moč belega na veliki črpoljni diagonali.

4. ... Le6
5. Sd7!
Črni se je vdal. Po umiku napadene dame ali po 5. Ld7: sledi 6. Dg7 mat.

ter tako ogroža belega kralja in slabe kmete na tretji vrsti. Vendar pa črni ne more svoje ga načrta izpeljati do konca brez skakačeve pomoči.

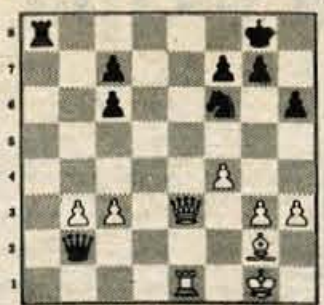


Diagram 192

1. ... Ta2!
Najboljše. Po 1. ... Ta3 2. g5 g6 3. Lc6: Tb3: 4. Tc1 beli ohrani ravnotežje.

2. Df3 c5
3. g4 g6
Pretilo je 4. g5.

4. c4(?)
Na ta način beli sicer posredno brani kmeta b3, vendar pa opušta nadzor nad poljem d4, ki je strateško pomembno za črnega skakača. Bolje bi bilo 4. g5.

4. ... Kg7
5. Td1
Trdnjava zasede prsto linijo d, toda tokrat brez haska.

5. ... Dc2
6. Te1 Tb2
7. Te3 h5!

Spodkopava pozicijo belega: preti 8. ... hg4: 9. hg4: Sg4:!
10. Dg4: Df2+ itn.

8. g5 Sh7!!
9. Te3 Db1+
10. Lf1 S8
11. De3 Se6

STRATEŠKI POMEN POLJ

Polja so strateško pomembna kot možna mesta dejavnosti posameznih figur, in sicer kot definitivna dejavnostna mesta ali pa kot prehodna polja, preko katerih figure dosežejo svoja predvidena dejavnostna mesta. Odprta linija s svojimi polji je npr. primerna za dejavnost trdnjave na njej. Podobno potrebuje skakač prsta polja za svoje manevriranje. Posamezne figure delujejo značilno, zato so tudi polja v konkretni poziciji specifična kot možna mesta za igro posameznih figur.

V položaju na diagramu 192 (OLAFSSON — SMISLOV; Beograd, 1959) so figure razredčene in oba nasprotnika imata približno enako moč. Za motiv igre črnega je pomembno, da lahko deluje s trdnjavo preko polja a2 na drugo vrsto

500 let »Jurija Kozjaka« (1)

Hud poraz pri Brežicah

Antitevega Kozjaka so turški napadalci ujeli avgusta 1475. leta. — Begi so osvajali s sabljo in z breno — Napadene dežele so bile nesložne.

Kdo ni bil v šoli bral Jurčičeve povesti »Jurij Kozjak, slovenski janičar«? Jurčič ni bil star niti dvajset let, ko je napisal to povest. Od tedaj je minilo že 111 let. Malokdo se je spomnil, da so se bili resnični dogodki, ki so bili predmet spisu in ki jih je Jurčič dokaj po svoje prikrojil, odpravili prav pred 500 leti.

Jurčič je porabil za svojo povest poročila o Kozjaku iz Valvasorjeve Slave. Tam namreč piše, da so Turki 1474 zajeli dva Kozjaka. Pri opisu gradiča, Kozjak na Dolenskem ob Temenici in Valvasor poroča, da je leta 1475 imel ta grad Ludvik Kozjak, ki je v istem letu, torej 1475 in ne 1474, prišel v turško ujetništvo ter da se je v naslednjem 1476. letu prav visoko in drago odkupil namreč za 2000 goldinarjev. Takoj za prvim poročilom, namreč da so Turki zajeli dva gospoda Kozjaka, pa poroča Valvasor o porazu polka iz slovenskih dežel namreč Koroške, Stariše in Kranjske, ki ga je vodil koroški poveljnik Jurij Senk in ki je pri Brežicah avgusta 1475 spopadel z nekaj tisoč bosensko-turki. Pri tem so Turki, ki jih je vodil Ahmed paša, kakih 1000 slovenskih dežel pobili, večino drugih pa polovili in odpravili s seboj.

Ujetnikov tedaj prav gotovo ni bilo malo, saj je bil ta spopad eden od poskusov ustavititi turške vpad v naše kraje. To je bilo namreč že peto leto, ko so Turki neprestano sistematično napadali skozi Hrvaško v slovenske dežele in tod požigali hiše ter plenili in ugrabljali vse za delo sposobne ljudi ter jih vodili s seboj. Starce, bolnike in dojenčke pa so pobijali. Kot je ugotovil zgodovinski zgodovinar Stanko Jug, ki so ga Nemci med drugo vojno uničili v Dachauu, te napade po letu 1469 ni navedla turška državna politika sultana Mohameda drugega, ki so jih vršili obmejni begi na svojo pest.

Po izčrpanju osvojitve

Ti napadi pa, kot nadaljuje Jug, po svojem bistvu nikakor niso bili zgolj roparski. Roparski način pohoda je bil Turkom zmeraj le potrebna predpriprava za osvojitve. Najprej so hoteli z najhujšim opustošenjem dežele zlomiti njeno gospodsko moč in voljo za obrambo. Kot predhodnico so pošiljali v boj akindžije. To so bili na pol vojniki na pol jeze večša drhal, ki je ni nihče plačeval, in jim tudi niso dajali nobene zemlje, kot drugim vojakom. Pustili pa so jim, da so obdržali zase štiri petine vsega, kar so naropali, petino plena pa so izbrali za darilo sultanu. Zato je razumljivo, da ta divjaška predhodnica prave turške vojske ni poznala usmiljenja ne do tujega življenja ne do premoženja. To potrjujejo poročila očitnecev o požgani deželi in tisočih žrtvah.

Poleg tega telesnega in duševnega pritiska pa so se Turki vojskovali psihološko še na drug način. V naše dežele so pošiljali svoje zapužnike, ki so širili tod Turkom prijazno razpoloženje, češ: »Če bi bili v okviru turške države, bi bilo bolje živeti pod Turki, kot pa tu. V Turški državi namreč vlada mir, pa tudi davka plačujejo manj.« Kaže, da to podpihovanje ni bilo brez uspeha, saj so kranjski deželeni stanovci večkrat tožili, da slišijo od prebivalcev takšne besede. Očitki so prihajali pač zato, ker so države, ki so bile turške sosedne, niso mogle sporazumeti o enotni obrambi proti turškim vpadom. Domači davki pa so bili visoki, ker so mesta in gradove vendarle utrjevali in stalno ali občasno vzdrževali določeno število straže in vojakov.

Takšna vojaška skupina v okviru samooprambe dežel je bil tudi polk, ki ga je vodil leta 1475 Jurij Senk in je imela nalogo stražiti mejo, dokler ne bi zbrali večje vojske proti Turkom. Vendar pa ta skupina očitno ni vzdržala, ker jo je bil razbil Ahmed paša.

Kateri paša je vodil napadalce?

Vendar pa sarajevski prevajalec in zgodovinar Hasan Šabanović meni, da ljudsko izročilo sicer pripisuje osvojitve številnih naših krajev Ahmed paši Hercegoviču, da pa to ni bilo nikdar res. Ahmed paša se je v mladosti imenoval Stjepan (in je bil najmlajši sin hercega Stjepana Vukčića-Kosače), ki pa je sedemnajstleten leta 1474 ušel na sultanov dvor in postal musliman in Ahmed. V turškem cesarstvu je resnično imel veliko vlogo. Bil je sultanov zet in štirikrat veliki vezir, torej predsednik

vlade turške države. Vendar pa se po trditvah Šabanovića nikdar ni bojeval v naših krajih.

Šabanović opozarja, da sta Ahmed in Mahmud podobni imeni in gre v primerih takih napadov za Mahmuda pašo Andjelovića, ki je bil menda doma iz Kruševca. Mladega pa so ujeli in iz janičarja je postal veliki vezir in vojskovodja. Sodeloval je v vseh večjih bojih ter je sultanu Mehmedu drugemu utiral pot v Bosno in zavzel njena najpomembnejša mesta. Vendar pa se je zameril sultanu in so ga 1474 vrgli v carigrasko ječo ter ubili. Tako Šabanović.

Potemtakem nobeden teh dveh ne bi mogel sodelovati v pokolu pri Brežicah in istini in drugih pohodih turške vojske v tistih letih v Sloveniji, o katerih naši zgodovinske poročajo, da jih je vodil Ahmed paša. Kateri paša je torej vodil napadalce bodo pač morali razčistiti zgodovinarji.

Visoke odkupnine

V kolikor niso Turki ujeli treh Kozjakov, namreč dva leta 1474 in Ludvika v letu 1475, sta se oba Kozjaka udeležila te bitke pri Brežicah. To potrjuje cenik za odkup ujetnikov, ki so ga sestavili Turki in ga poslali svojem. Na tem ceniku, ki ga objavlja Valvasor je med »najdražjimi« ujetniki tudi Ludvik Kozjak, in sicer po višini vsote, ki so jo zahtevali za njegov odkup takoj na drugem mestu za poveljnikom Jurijem Senkom. Za prvega so zahtevali 4000 goldinarjev, za Kozjaka 2000, toliko tudi za tretjega, Jurija Himmelberga, za Viljema Galla 1000 itd. Med najcenejšimi na seznamu je bil služabnik Jurija Turjaškega Janez Goljenc, za njegovo osvoboditev so zahtevali Turki 400 goldinarjev. Odkup prvih štirih pa je bil otežen še s tem, da je bilo treba zbrati denar za vse štiri skupaj, namreč 9000 goldinarjev in to tudi v primeru, če bi kdo izmed njih v ujetništvu umrl.

Tolikšna vosta vsekakor ni bila majhna, saj se je to dogajalo še preden je nastopila inflacija srebrnega denarja, ki se je začela po uvozu poceni srebra iz južnoameriških rudnikov. Za primerjavo povejmo, da je mogel strmoglavljene bosenski kralj Stefan Ostoja dobiti 60 let prej za 20.000 dukatov že najeti pri sultanu 10.000 turških konjenikov, ki so mu pomagali, da se je spet povzpel na prestol. Zanimivo je tudi, da je del teh najetih konjenikov 9. oktobra 1408 pridrl do Metlike in jo razdril. To je bil tudi prvi napad Turkov na Slovenijo.

ILJA POPIT

Zmaga Čeha Galika in ekipe NDR

zenske A (1 krog): Marija Kurent (Bela);
zenske B (1 krog): Majda Knific (Kokrica);
veterani A: Tone Kunaver (Dol); veterani
B: Jože Hafner (Kokrica); veterani C: Ga-
brijel Hrovat (Grosuplje); veterani D:
Adriano Mazzaroli (Trst); veterani E: Bo-
žar Zedel (Bled); veterani F: ...

Celje), Velebitaska smer. Klin. Funkcija. Kača. Raz velikega kladiva. Forma Viva itd. Vse te smeri so v Aniča Kuku in segajo v zgornje težave. Omenjene smeri so plezali še Matej Kranjc, Stefan Gartner, v Klinu pa se jim je pridružil še Šent (AO Celje).

class C



— V petek, 8. maja popoldne, je na železniškem vozlišču v Kranju iztirilo 13 tovornih vagonov. En vagon je iztiril že v dvojnem tiru pred Globokim, okoli 8 kilometrov pred leško železniško postajo. Vagon, ki je iztiril, je drsel z eno osjo po progi vse do južne proge št. 2, kjer so iztirili še ostali. Pri tem se je devet vagonov prevrnilo, tovor pa razsul po progi. Zaradi iztirjenja je bila proga več ur čisto nevarna, prav tako tudi drog električne napeljave in desni tir. Progo so popravili, tako da je promet spet stekel v soboto, 9. maja, zjutraj. Vzrok nezgode še ni pojasnjen, domnevajo pa, da bi lahko prišlo do okvare na enem od vagonov, ali pa se je na enem od vagonov premaknil težak tovor. Škodo cenijo na okoli 5 milijonov din.

Umrli nam je

IVAN LAZAR

upokojenec

Pokopali smo ga v ožjem družinskem krogu v Kranju, 8. maja 1981.

VSJ NJEGOVI!

Kranj, 12. maja 1981

Streha začela goreti

Mojstrana — V nedeljo, 10. maja, ob 6.15 je nastal požar v KOP Mojstrana. Ogenj je nastal, ko sta dva delavca iz kalilne peči prenesla pločevino v olje, da bi se tam ohladila. Pri tem sta opazila, da je iz odvodne ventilacijske cevi začel kapljati cin, s katerim je cev z notranje strani obložena, obenem pa je začelo na izhodu cevi ob strehi goreti. Ogenj se je hitro razširil na ostrešje, vendar sta ga oba delavca uspela omejiti, dokončno pa so požar pogasili poklicni gasilci jeseniške železarne. Na ostrešju je nastalo za okoli 300.000 din škode. Domnevajo, da je ogenj nastal zaradi pregretja cevi v ostrešnem delu.

S SODIŠČA

Prašek čakal v kleti

Na 80.000 din denarne kazni je senat temeljnega sodišča v Kranju obsodil Veletgovino Živila Kranj, Tozid Maloprodaja Kranj, poslovođkinjo Ano Druškovič kot odgovorno osebo pa na 5000 din zaradi kršitve zakona o temeljih poslovanja OZD na področju blagovnega prometa in storitev v blagovnem prometu ter o sistemu ukrepov, s katerimi se preprečuje spodbopavanje enotnosti jugoslovanskega trga. Sodbo prvostopenjskega sodišča je potrdilo tudi Višje sodišče v Ljubljani.

Gospodarski prestopki je bil storjen, ker v »Oskrbu« niso dali v promet 90 kg pralnega praška mixal. Le tega so dobili v trgovino 21. aprila lani. Naslednjega dne, nekaj pred 14. uro je vrečka praška odkrila v kleti trgovine tržna inšpektorica. Prašek bi namreč morala trgovina takoj dati v prodajo, saj je bilo prav tisti čas na tržišču veliko povpraševanje po njem, tako pa je pisalo tudi v priporočilu Republiškega komiteja za tržišče in cene. Poslovođkinja pa je odredila, da gre sicer ostali prašek, ki so ga večje količine tisto dopoldne dobili, v prodajo, 90 kg mixala pa v klet; nameravali so ga prodajati naslednjega dne popoldne. Sodišče je menilo, da bi pač lahko prašek, če naj bi ga dobili tudi potrošniki, ki lahko kupujejo le popoldne, dali v prodajo že istega dne popoldne; prašek tudi ni bil v priročnem skladišču, pač pa v kleti. Trgovina se je sicer sklicevala na to, da bi morala trgovina v takih okoliščinah, ko so potrošniki zelo povpraševali po tem blagu, dati na police prašek in to v celoti. Če so v trgovini nameravali ustreči kupcem, bi to lahko storili že 21. aprila popoldne, ne pa da so prašek prikrili v kleti.

Za tak gospodarski prestopki je predvidena denarna kazen od 20.000 do 100.000 din za pravno osebo in 3000 do 30.000 din za odgovorno osebo. Višje sodišče v Ljubljani pa je potrdilo tudi višino denarne kazni, ki jo je izreklo temeljno sodišče v Kranju, enota Kranj. Prav tako so bile po mnenju višjega sodišča pravilno ugotovljene tudi olajševalne okoliščine, da namreč trgovina ni bila pripravljena na tako veliko povpraševanje kupcev po praških. Kot oteževalno okolnost pa je sodišče ocenilo, da gre za kršitev, ki posega v politiko stabilizacije gospodarstva.

NESREČE

PO NESREČI NI USTAVIL

Kropa — V ponedeljek, 4. maja, nekaj po 22. uri je voznik osebnega avtomobila Damjan Hafner (roj. 1932) iz Kroke pri sindikalnem domu v Kropi zaradi neprimerne hitrosti zapeljal v desno na neasfaltiran pločnik in tam zadel Florjano Mesarič (roj. 1941) iz Kroke, da je padla in se lažje ranila. Voznik je odpeljal naprej, ne da bi prej ustavil in ponesrečenki nudil pomoč. Miličniki so nesrečo razjasnili 8. maja.

PEŠAKINJA LAŽJE RANJENA

Kranj — Na Partizanski cesti, ki je odprta le za kolesarje in pešce in za motorna vozila stanovančev, je v soboto, 9. maja, nekaj po 19. uri prišlo do nezgode. Voznik neznanega osebnega avtomobila je z neprimerno hitrostjo peljal proti centru, iz

nasprotni smeri pa je pripeljal voznik motornega kolesa Borut Bidovec, ki je zaviral in se avtomobilu umikal, pri tem pa je trčil v Ivanko Šteblaj (roj. 1916), da je padla in se lažje ranila. Voznik osebnega avtomobila po nezgodi ni ustavil in je odpeljal v smeri proti centru mesta.

PRITEKEL PRED AVTO

Jesenice — Voznik osebnega avtomobila Zoran Dežman (roj. 1959) iz Zirovnice je v nedeljo, 10. maja, nekaj po 15. uri peljal po Bokalovi cesti proti magistralni cesti. Z desne strani mu je nenadoma prišel 5-letni Dejan Stošič, tako da ga je avtomobil zadel. Na srečo je Dejan, ki so ga takoj prepeljali k zdravniku, dobil le manjše praske in podpludbe. L. M.

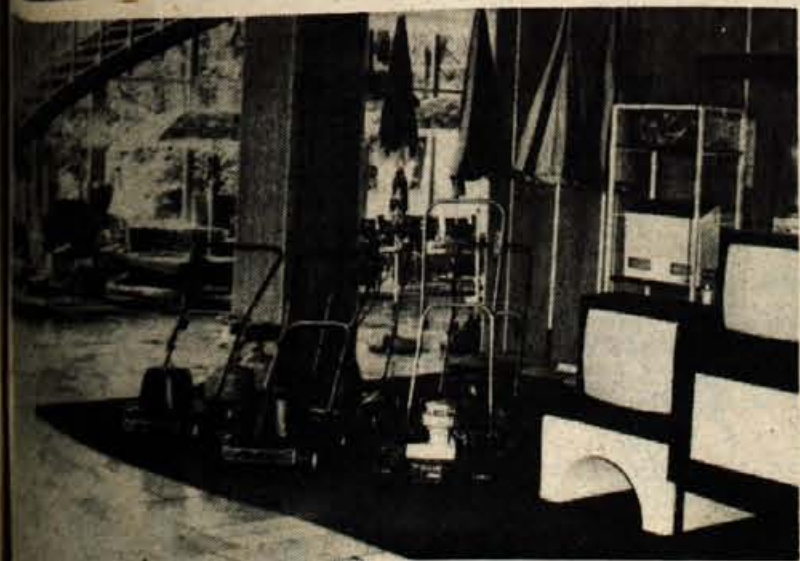
Delavec padel z odra

Škofja Loka — V petek, 8. maja, dopoldne se je v Jelovici, tozid Montaža, pripetila obratna nezgoda. Huje se je ponesrečil delavec Rajko Lunder (roj. 1950). Skupina delavcev je delala na zunanji strani stavbe, kjer so v vi-

šini 4 metrov vrtali luknje. Stali so na delovnem odru, ki ga je do potrebne višine dvignil viličar. Med dvigovanjem pa je Lunarju postalo slabo in je padel z odra. Prepeljali so ga v Klinični center.

Pohištvo, vredno ogleda

Na razstavi **Vaš dom 81** v Festivalni dvorani na Bledu Murka prikazuje zares lep in najnovejši program pohištva, bele tehnike, dekorative, skratka, vse za vaš dom — Razstava bo odprta do vključno nedelje, 17. maja



Bled — V Festivalni dvorani na Bledu je od 8. maja do vključno 17. maja odprta Murkina razstava **Vaš dom 81** in poleg stanovanjskega pohištva so razstavljeni izdelki Gorenja Velenje: pralni stroji, hladilniki, drobni gospodinjski aparati, dekorativa: zavese, preproge ter oprema za oddih s šotori, mizicami, stoli.

Razstava, na kateri lahko obiskovalci blago tudi kupijo, je odprta vsak dan, od 10. do 19. ure, tudi v nedeljo.

Obiskovalce že prvi dan privlačijo novi pohištveni programi naših priznanih tovarov. Tako so na ogled tri nove in najnovejše kuhinje Marlesa, Bresta in LIPE Ajdovščina. Kuhinja

Jasna je prijetnih, toplih tonov, z vrati, ki imajo masivne letvice; dovolj trpežna in izredno lepa je Marlesova Palema v novi hrastovi barvi, z lažjim čiščenjem, z novo ploščo v barvi japonskega marmorja. In tretja, a ne zadnja po privlačnem videzu in praktičnosti ter uporabnosti je nova kuhinja Bresta 09 z masivnimi bukovimi vrati, obdelana s poliuretanskim lakom, odpornim proti vodi.

Pohištvo za jedilnice zaustavi korak — toliko lepega je videti le malo. Murka ga je pripravila v več programih: v baročnem stilu, ki se prvič pojavlja, v rustikalni izvedbi, v kmečkem in modernem stilu.

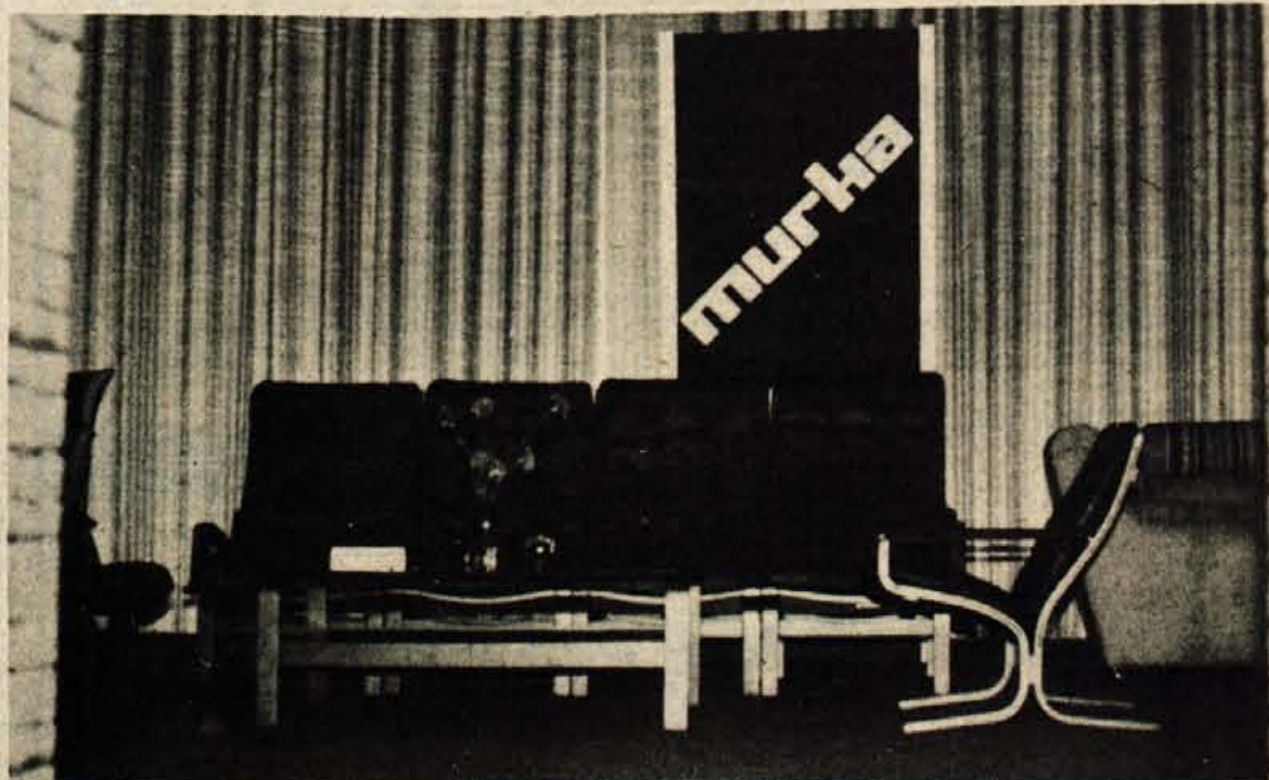
Tako kot je rustikalno pohištvo za jedilnice prvič na razstavi, so tudi usnjene garniture, uporabne ne le za poslovne prostore, temveč tudi za prijetno domače okolje. V Meblovem programu SARI imajo usnjene

garniture obloženo podnožje, izbira usnjenih foteljev pa je velika.

Pohištvo za otroške sobe izstopa z novim programom Sava, vse pohištvo pa je sestavljivo in tako zelo praktično. Za zelo majhne prostore je program Marlesa TANDEM, v rumeni in peščeni barvi, z zaobljenimi robovi.

Nova je spalnica ANITA iz Krasa pa NELA iz Iztoka Mirne razstavljajo pa seveda tudi druge: Slovenijalesa, Mebla do sestavljivih programov.

V Festivalni dvorani, ki jo je te dni vredno obiskati, saj so se pri Murki potrudili in na ogled ponudili zares najlepše in najboljše, je tudi veliko gospodinjskih aparatov iz leškega Elga, prikazali pa bodo še demonstracijo mikrovalovne pečice in drugih gospodinjskih aparatov.



VAŠ DOM 81



emona globtour

SEJMI

MUENCHEN: IFAT, — 6. mednarodni strokovni sejem strojev in naprav za vzdrževanje kanalizacije, za smetarstvo in zimsko službo avtobus, 3 dni, ODHOD 24. 6. 1981
 MUENCHEN: ELEKTRONIKA, 3 dni, odhod 1. junija 1981
 DUESSELDORF: mednarodni sejem RUDARSTVA, letalo, 4 dni, odhod 15. junija 1981

LETNI ODDIH '81

OB MORJU: Slovensko Primorje, Istra, Dalmacija, otoki
 V GORAH: ob vznožju Julijskih Alp, na obeh straneh Karavank, na planini Tari
 V ZDRAVILIŠČIH: Čateške in Dolenjske Toplice ter Radenci
 OB BLATNEM JEZERU na Madžarskem

ČESKOSLOVAŠKA SOCIJALISTIČNA REPUBLIKA

Izleti v najzanimivejše kraje. Češke, Slovaške in Moravske skozi vse leto. Pozimi smučanje na Visokih in nizkih Tatrah.

IZLETI

Organiziramo izlete po domovini in tujini za zaključene skupine

INFORMACIJE IN PRIJAVE:

GLOBTOUR Bled, Cesta Svobode 9, telefon: (064) 77-790
 GLOBTOUR Ljubljana, Trgovska hiša Maximarket, Trg revolucije 1,

telefon: (061) 20-029

Gospodstvska 4, telefon: (061) 311-164

Šmartinska 130, telefon: (061) 44-177,

41-595,

41-325

ter vse ostale poslovalnice Globtour v Jugoslaviji



KARTONAŽNA TOVARNA LJUBLJANA n. sol. o.
 TOZD LEPENKA Tržič n. sub. o.

Razpisna komisija pri delavskem svetu temeljne organizacije razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta

dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA TEMELJNE ORGANIZACIJE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonskimi predpisi izpolnjevati še naslednje

pogoje:

- višjo ali srednjo strokovno izobrazbo in 5 let delovnih izkušenj,
- družbenopolitična, moralnoetična in druga merila, kot jih določa družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini Tržič.

Izbrani delavec bo imenovan za dobo 4 let.

Kandidati naj pošljejo v zaprtih kuvertah pismene ponudbe z navedbo in opisom dosedanjega dela ter dokazila o izpolnjevanju razpisanih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa priporočeno na naslov: KTL TOZD Lepenka Tržič, Slap 8, za razpisno komisijo.

Vloge brez dokazil o izpolnjevanju pogojev in brez točnega opisa dosedanjih delovnih izkušenj ne bomo obravnavali.

Kandidate bomo pismeno obvestili o izbiri v 10 dneh po sprejemu sklepa na delavskem svetu TOZD.

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE, o.o.

Komisija za delovna razmerja

TOZD Zdravstveni dom Jesenice razpisuje prosta dela in naloge

LABORATORIJSKEGA ALI KEMIJSKEGA TEHNIKA

Zaposlitev je za določen čas.

Pogoj: — srednja strokovna izobrazba in opravljeni strokovni izpit.

Kandidati naj pošljejo prijave z opisom dosedanjega službovanja in dokazili o strokovnosti na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, TOZD Zdravstveni dom Jesenice, Komisija za delovna razmerja.

Razpis velja 15 dni po objavi.

SKUPŠČINA OBČINE TRŽIČ

Svet delovne skupnosti upravnih organov

Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge

SAMOSTOJNEGA REFERENTA ZA PREMOŽENJSKO PRAVNE ZADEVE

- Pogoji: — visoka izobrazba pravne smeri,
 — dve leti delovnih izkušenj,
 — zavzetost za družbeno dejavnost pri uveljavljanju socialističnega samoupravnega sistema
 — tri mesece poskusnega dela

Kandidati naj vložijo pismene prijave z dokazili o izobrazbi v 15 dneh po objavi tega razpisa komisiji za delovna razmerja skupščine občine Tržič. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po objavi tega razpisa.

VAŠ DOM 81

RAZSTAVA IN PRODAJA:
 POHIŠTVO
 IZDELKI GORENJA
 DEKORATIVA
 OPREMA ZA ODDIH

8.—17. maja 1981

festivalna dvorana

BLED



Odprto vsak dan od 10.—19. ure
 tudi v nedeljo

murka

MARIKATERA GOSPODINJA
 JE ŽE SPOZNALA PREDNOSTI
 MIKROVALOVNEGA KUHANJA,

ker
 ELEKTRONSKE PEČICE Z MIKROVALOVNIM
 KUHANJEM ŠTEDIJO ČAS IN ENERGIJO
 TER NUDIJO UŽITEK PRI PRIPRAVI HRANE ZA
 VSO DRUŽINO

MIKROVALNE PEČICE — EI NIŠ



prodaja
 TRGOVSKO PODJETJE

nama

v vseh svojih veleblagovnicah

VABIMO VAS NA OGLED,
 PRODAJALCI PA VAS BODO
 SEZNANILI Z NAČINOM UPORABE IN
 VELIKIMI MOŽNOSTMI ZA PRIPRAVO
 PESTRIH OBROKOV V KATEREMKOLI
 ČASU



Veletrgovina

ŽIVILA

Kranj

Odbor za delovna razmerja v združenem delu Veletrgovine Živila Kranj, TOZD Veleprodaja na podlagi sklepa objavlja naslednja prosta dela in naloge

ŠOFERJA TOVORNEGA AVTOMOBILA (4 delavci)
 za določen čas

Pogoji:

- šola za voznike motornih vozil z opravljenim izpitom C kategorije
- eno leto delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklone za določen čas s polnim delovnim časom sicer od 1. 6. do 30. 8. 1981.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema kadrovska služba Veletrgovine Živila, Kranj, poslovni prostor Naklo, 15 dni po objavi v časopisu.

KONJENIŠKI KLUB
 TRIGLAV BLEJ



prireja
 v nedeljo
 17. maja 1981
 ob 14³⁰ uri

VELIKO TOMBOLO
 NA
 HIPODROMU
 POD LESCANI
 dobitki

2 AVTOMOBILA ŠKODA

2 AVTOMOBILA WARTBURG

BIK 650 Kg

1500 l KURILNEGA OLJA

PRALNI STROJ

HLADILNA SKRINJA 300 l

2 t CEMENTA 2 t PREMOGA

in več sto drugih bogatih dobitkov!



Za jedajo in pijačo je poskrbljeno!

ČISTI DOHODEK JE NAMENJEN IZGRADNJI HIPODROMA
 VABLJENI!

MALI

OGLASI

telefon
23-341

PRODAM

Pro laški ceni prodajamo PE-
LARGONIJE — BRSLINKE in
VRNARIJA v Senčurju

Prodajamo več PRAŠICEV, primer-
ni za rejo, težkih od 20 do 40 kg.

Prodajamo Log 9, Škofja Loka 4272

MOTOR induplati z baldahinom
predprostor in spalnica) prodam za

200 kv. m NAPUSCA (po-
naslov v oglasnem oddelku.

Prodajamo rabljeno STREŠNO OPE-
lo tipičak. Sp. Brnik 10. Cerklje

Prodajamo 10 tednov starega BIK-
a. Stika vas 12, Cerklje

Prodajamo SLAMOREZNICO eple s

puhalnikom, TROSILEC hlevskega
gnoja in 10 m dolgo železno LE-
STEV za silos. Slatnar. Ambrož 7.

Prodajamo 80 kg težkega PRAŠICA
in ZGANJE (češplovec). Bašelj 33

(6), Predvor 4360

Prodajamo TELICO s teletom. Pod-
brezje 34 4361

Prodajamo KRAVO s teletom ali
brez in dobro ohranjeno SLAMO-

REZNICO brez puhalnika. Vadiče 6.

Zaradi bolezni prodajamo TELICO s
teletom. Stare Miha. Leše 45. Tržič

Prodajamo TELIČKO. Podbrezje 7.

Duplje 4364

Prodajamo KRAVO. Meglič Jernej.

Lom. Potarje 3 4365

Ugodno prodajamo ČOLN elan, tip
T-300 z motorjem TOMOS 4,5 KM

ter ELEKTROMOTOR, 9 kW. Žare

Štrukelj, Ročevnica 90, Tržič 4366

SILOKOMBAIN MEX — II., eno-

tretjinski delez, ugodno prodajamo.

Vesovo 24, Cerklje 4367

Prodajamo »pekira« ŠIVALNI

STROJ strobl, krojaške »PUPE« in

PSA zelo dobrega čuvaja. Vidmar

Ignac, Kranj, Tekstilna 5 4368

KRASKE OVČARJE, čistokrvne,

stare dva meseca, odličnih staršev,

ugodno prodajamo. Šinkovec, Radovljica,

tel. 75-236 4369

Ugodno prodajamo KAVC z dvema

foteljama in termoakumulacijsko

PEC, 4 kW. Štupnikar, Sutna 4,

Zabnica 4370

Prodajamo 2 KOŠTRUNA za zakol.

Škofjeloška 25, Kranj 4371

Poceni prodajamo nove PUNTE in

dva meseca stare rjave JARKICE.

Pogačar Jože, Sp. Gorje 43 4372

Prodajamo 75 betonskih ZIDAKOV.

Vodopivec, Radovljica, St. Žagar-

ja 14 4373

Prodajamo ČOLN — gliser s prikolico.

Ogled možen vsako popoldne.

Hladnik, Cankarjeva 22, Tržič 4374

Prodajamo lesene PODBOJE (za

celo hišo) in pol motor ford 15 M,

ce na po dogovor. Telefon 77-810 4375

Prodajamo ŠIVALNI STROJ veri-

tas, industrijski, na električni pogon.

Tapetništvo Rautar, Lesce, Rožna

dolina 12, tel. 74-972 4376

Prodajamo RADIO HI-FI SST-2030,

skoraj nov. Štular, Planina 20, tele-

fon 28-902 4408

Ugodno prodajamo italijanski kombi-

niran žametni OTROŠKI VOZI-

CEK in okroglo mrežasto STAJICO.

Bozovičar Nuša, Gorenja vas 86, te-

lefon v službi 69-262 3477

Prodajamo dolgo dekleško obhajilno

OBLEKO. Lah, Tacen 115/k,

Šmartno pod Šmarno goro 4378

Ugodno prodajamo dobro ohranjeno

KOSILNICO BCS. Černe Vid,

Kranjska gora, Koroška 3 4409

Po ugodni ceni prodajamo LOVSKE

PSIČKE, pasme kokeršpanjel, z

odlično oceno, staro 4 leta. Informa-

cije po tel. 75-734 vsak dan od 7. do

20. ure 4410

KUPIM

Kupim srednje močan TRAK-

TOR. Pavlič Jože, Nasovce 10, Ko-

menda 4379

Kupim KOSILNICO alpina, lah-

ko neuporabno ali po delih. Berton-

celj Janez, Podblica 28, Besnica,

telefon 40-593 4380

Kupim rabljeno kombinirano

PEC za v kopalnico. Pirc Ivan,

Dvorje 72, Cerklje 4381

VOZILA

Prodajamo dobro ohranjenega ZA-

POROŽCA, letnik 1976. Kunšič,

Zg. Gorje 26/b 4172

Prodajamo 4 nove GUME michelin,

165 x 13. Sitar, Senčur, Velesovska

c. 20 4186

Prodajamo R-4, letnik 1975, za 5 SM.

Dolen, Golnik 30 4234

Prodajamo LADO 1600, letnik 1978.

Jagodic Franc, Vidmarjeva 8, Kranj

4243

Ugodno prodajamo AVTO 125 PZ,

zelo dobro ohranjen, leto izdelave

1973. Kutinova ul. 19, Kranj — Ore-

hek, tel. 27-926 4350

ZASTAVO 101, letnik 1973 prod-

am. Udir Milan, Moša Pijade 4,

Kranj, tel. 21-971 4382

MERCEDES 200 D, letnik 1972,

karoserija 79/80, ugodno prodajamo.

Telefon 75-236 4383

PLINSKO NAPRAVO uvoženo,

kompletno, ugodno prodajamo. Telefon

75-236 4384

Prodajamo R-4, letnik 1978. Ogled od

15. ure dalje. Cerklje, Vasca 5 4385

Prodajamo dobro ohranjeno ZASTA-

VO 750, letnik 1974. Zevnik Ivan,

Mavčiče 7 4386

Prodajamo ŠKODO 105 LS, letnik

1978. Jelenc Franc, Smolevo 1,

Železniki 4387

Prodajamo ZASTAVO 101, registri-

rano do leta 1982. Dvorje 5, Cerklje

4388

Prodajamo ZASTAVO 750, letnik

1975. Zupin, Grad 14, Cerklje 4389

126-P, prevoženih 5.000 km, letnik

1980 — avgust, prodajamo. Lazar, Sta-

neta Žagarja 4, Kranj 4390

Poceni prodajamo karambolirano

ZASTAVO 101, letnik 1976. Zasav-

ska c. 36/a, Kranj 4391

Prodajamo MOPED tomos APN-4

MS z garancijo. Informacije vsak

dan. Glavendekić, Stružev 87,

Kranj 4392

Prodajamo osebni avto LADA in ZA-

STAVA 750. Leše 7, Tržič 4393

Prodajamo ZASTAVO 750 SC, letnik

1979 — oktober. Informacije od 6. do

14. ure po tel. 26-961, Grašič Marta

4394

Prodajamo SPAČKA, 1973, na novo

obnovljen. Štupar, Kranjska pot 7,

Komenda 4395

Prodajamo JAWO 350, kombinizon,

čelado itd. Rado Gašperlin, Planina

32, Kranj 4396

Po zelo nizki ceni prodajamo neregis-

triran PZ-125, letnik 1976 in močno

prikolico, primerno tudi za traktor.

Stefe, Golnik 25 4397

ZASTAVO 750 SC, letnik 1980,

prodajamo. Ogled v torek, 12. 5. in Pe-

tek, 15. 5. popoldan. Papler, Moša

Pijade 6, Kranj, tel. 21-916 4398

Prodajamo avto ŠKODA, celega ali

po delih. Pipanova 36, Senčur 4399

Prodajamo nov PONY EXPRESS.

Kočevar Zalka, Rebr 6, Bled —

Zasip, tel. 77-539 4400

ZASTAVO 750, letnik 1970 in oba

sprednja blatnika, masko, poden,

prage, ugodno prodajamo. Božičević

Milica, Golnik 67 4401

Ugodno prodajamo avto LADO 1200,

letnik 1971. Avgust Slibar, Moste

20/a, Žirovnica

Prodajamo TOMOS CROSS junior

50. Dolenc, Sutna 40, tel. 44-653 -

4402

Prodajamo ZASTAVO 750 lux, let-

nik 1976. Bevkova 49, Radovljica,

tel. 75-797 od 18. ure dalje 4403

Prodajamo SIMCO 1300, celo ali po

delih. Marjanovič Milan, Kropa 3

4404

Prodajamo ZASTAVO 101 lux, let-

nik 1977 — avgust: Koren Stanko,

Tavčarjeva 1, Jesenice 4405

Prodajamo ZASTAVO 101, letnik ok-

tobar 1976, cena 90.000 din. Polanc,

Gorjuše 53, Bohinjska Bistrica 4406

Ugodno prodajamo ZASTAVO 101,

letnik 1974. Informacije po telefonu

23-020 4407

STANOVANJA

Zamenjam dvosobno družbeno

STANOVANJE (centralna) za več-

je, v Kranju. Informacije: telefon

22-658 popoldan 4316

Mati z otrokom, išče STANOVA-

NJE ali SOBO v njem. Tomc Julija,

Spodnji trg 9/a, Škofja Loka 4319

Mlada družina z otrokom, išče v

Kranju ali okolici SOBO ali vzame v

najem enosobno STANOVANJE.

Naslov v oglasnem oddelku. 4411

POSESTI

Kupim manjšo starejšo HIŠO, v

okolici Kranja. Keleman Bore, Col-

nik 25 4412



**MARIJA
PRIMC**

Cesta na Klanec 3 Kranj
(v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno
in hitro izdelavo
vseh vrst očal.

Se priporočam!

OBVESTILA

SERVIS za čiščenje »tepihov«, ta-
pisoma in itisova. Čistim za zasebni
in družbeni sektor. Telefon 25-819

od 14. do 20. ure 2224

BAGAT TECAJ krojenja in šiva-

nja v Kranju obvešča, da se začne

začetni in nadaljevalni TECAJ

11. maja 1981 ob 15. uri in 13. maja

1981 ob 8. uri. Delavski dom — vhod

6 ali prijave po tel. 47-256 4340

GRADITELJI! Izdelujem beton-

ske kvadre za kleti na mestu grad-

nje. Kleč Jakob, Blejska Dobrava

152, Jesenice 4413

POZNANSTVA

Sem invalidsko upokojen, z dobro

pokojnino, star 58 let, in želim spo-

znati žensko staro do 55 let, po mož-

nosti s svojim stanovanjem, dobrega

srca, vesele narave. Zaradi zdravja

želim stanovati kjerkoli na morju.

Sifra: V dvoje bo lepše 4414

OSTALO

V VARSTVO vzamem otroke.

Naslov v oglasnem oddelku. 4415

Iščem inštruktorja matematike za

3. r. gimnazije. Ponudbe na telefon

21-577. 4416

Izdaja CP Glas, Kranj, Stavek TK Go-

renjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska

pravica, Ljubljana. Naslov uredništva

in uprave lista: Kranj, Moša Pijade 1.

— Tekoči račun pri SDK v Kranju: šte-

vilka 51500-603-31999 — Telefoni: n. c.

23-341, glavni urednik, odgovorni ured-

Prisrčni volkec – olimpijska maskota

Akademski slikar iz Kranja Jože Trobec je zmagal na natečaju za maskoto XIV. olimpijskih iger v Sarajevu – »Volk je simpatična žival, borec, v nenehnem boju za obstanek«



Kranj – Kranjski akademski slikar, 33-letni Jože Trobec, je po odločitvah komiteja XIV. olimpijskih iger v Sarajevu in seveda glasov javnosti narisal najboljšo risbo za maskoto olimpijskih iger – »Jahorinka«, simpatičnega volkeca, ki bo poslej in še posebej v olimpijskem letu zrl z vseh propagandnih edicij in materiala, vezanega na igre.

Ze tedaj, ko je strokovna žirija izmed 836 prispelih risb izbrala med njimi tri, po mnenju strokovnjakov najboljših, so se začeli prigovori, ugovaranja in protesti. Tako, da je morala strokovna žirija razširiti izbor in javnosti poslala v izbiro in presojo šest osnutkov. Mnenja so bila različna in še celo javne opredelitve nekaterih so bile pristranske in tem, ko so za vsako risbo našle pač čisto svoje subjektivno negativno mnenje. Kuhinja se je tudi pri maskoti začela – po jugoslovansko pač.



A odločilno je bilo vendarle mnenje večine: 3800 glasov ali več kot polovico je dobila risba Jožeta Trobeca, znanega in priznanega kranjskega slikarja in karikaturista, odličnega risarja v ilustraciji in karikaturi. Navihani volkec, ki se zagnano poganja za športnim uspehom v raznih disciplinah zimskih iger ni bil očitno všeč le strokovni žiriji, temveč tudi vsej jugoslovanski javnosti.

»Diplomiral sem na slikarski akademiji pri Maksimu Sedeju starejšemu,« pravi o svojem delu Jože Trobec, »kot grafični oblikovalec sem potem delal v kranjskih delovnih organizacijah: v marketingu Iskre, v Gorenjskem tisku in zdaj pri Gorenjskem sejmu. Vedno me je privlačilo slikarstvo in še danes sem zanj navdušen, a večinoma sem vsaj do zdaj delal na področju grafike, karikature, ilustracije. Mika pa me seveda, da bi se intenzivno posvetil slikarstvu ...

Pri oblikovanju najdem precej zadovoljstva, kar dobro mi gre od rok. V Iskre sem med drugim narisal tri maskote: Panoramka, Klip-klap in Micko za gospodinske aparate, za zagrebški studio sem v Galeriji poznatih lica z 200 karikaturami poznanih ljudi delal karikature. Velike možnosti mi nudi tudi Gorenjski sejem, s plakati in drugim propagandnim gradivom. Čeprav se področja, za katere oblikujem, precej razlikujejo: gledališki plakat ima čisto druge zahteve in možnosti kot, denimo, sejmski, ko terja več.

Mislím, da smo na področju oblikovanja v zadnjem času v Sloveniji napredovali. So pa seveda še delovne ali druge organizacije, ki ne posvečajo temu toliko in prave pozornosti, kar je po svoje siromašenje. Res je, da vse stane, tudi grafično oblikovanje, vendar bo treba počasi spremeniti miselnost in lepemu oblikovanju estetski ponudbi na tem področju posvetiti veliko več pozornosti. Značilen primer je prav naša hiša. Glas, ki bi nujno potreboval oblikovalca za časopis. Treba je izdelkom dati likovno podobo, estetsko urejenost, saj je vizualna komunikacija še kako pomembna in predstavlja višjo kvaliteto, za katero naj bi se pravzaprav vsi zavzemali.

Jože Trobec daje izdelkom svojo, osebno noto in svojo kvaliteto vrednost, tako risbi, ilustraciji, karikaturi. Pravi, da bi rad delal pri risanju filmu, privlači ga in po njegovem mnenju bi prav pri risanju filmu lahko izkoristil vse svoje možnosti in ustvarjalno največ dosegel. In kako se je pravzaprav rodila misel na simpatičnega Jahorinka?

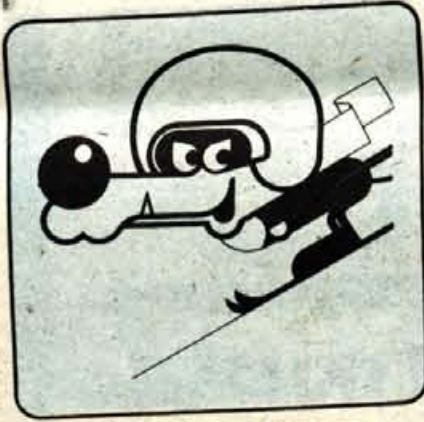
»Sprva se natečaja sploh nisem nameraval udeležiti, pozneje pa sem se le odločil. Premišljeval sem, da bi maskota morala predstavljati nekaj našega, jugoslo-

vanskega, da bi morala biti povezana s kraji in na nek način simbolizirala Jugoslavijo v tem smislu, da bi prikazovala, kaj živi na območju, kjer bodo olimpijske igre. Odločil sem se za volka, ki je zame prav simpatična žival. Zame je volk zvita žival, volk je borec, v nenehnem boju za obstanek. Na natečaj so prispeli večinoma risbe živali zaradi komercialnega učinka. Presečen sem bil že pri prvem izboru. Volka sem poslal v treh aplikacijah na različne športe. Opreديل sem se za čisto stilizacijo, vsa figura je iz pravih oblik. Iz vsake figure sem potem obdelal značilnosti, detajle. Zavedam se, da je lahko na figuro milijon pripomb, a likovni pristop je čist, likovno stališče je obdelano. Primerjali so ga z ameriško risanko, a mislim, da so forme Jahorinka popolnoma čiste in da je obdelan iz mojega likovnega pristopa.

»Jahorinka« sem imenoval zato, ker pač volk živi na Jahorini, ime pa daje obeležje tudi kraju, kjer bodo igre. Da bom izbran – tega res nisem pričakoval, a ne zato, ker bi se podcenjeval. Zame je bilo prvo mesto veliko, vznemirljivo presenečenje, nagrada ki sem jo seveda zelo vesel.

»Jahorinka« je res prisrčen in med vsemi risbami, ki smo jih imeli možnosti izbirati, najbolj učinkovit. Zato je šla nagrada na pravo mesto in z »Jahorinko« se resnično ne bomo sramotili pred svetovno javnostjo. Zviti in navihani »Jahorinko«, ki zdaj potrebuje še skrbnejšo skupinsko obdelavo skupaj z avtorjem Jožetom Trobecem, bo kot maskota torej upravičeno spremljal XIV. zimske olimpijske igre v Sarajevu.

D. Sedej



Pohod na Veliko Poljano

Športno društvo Kokrica pri Kranju in krajski Tratenika letos že petič pripravljajo pohod na Veliko Poljano pod »Storžičem«. Pohod bo prvo junjsko nedeljo. Vse prireditve so bile dobro obiskane, saj se jih je udeležilo več tisoč ljubiteljev izletništva.

Pohod traja približno dve uri po senčni gozdni poti in travnatem zemljišču. Pot je primerna za družinski izlet, planince začetnika oziroma ljubitelje narave. Je izključno izletniškega pomena in ni važno kdo pride prej in kdo kasneje. To je prav gotovo prijetno dopolnilo drugi športni rekreaciji oziroma aktivni oddih za vso družino.

Hkrati pa je pohod pomemben za krepitev pripravljenosti v SLO, saj seznanja udeležence z naravo in jim krepi kondicijo, vse to pa je še kako važno, da se znajdemo v stiski.

F. Rutar

NA KOLO — ZA ZDRAVO TELO

V nedeljo, 17. maja

Prijava za Glasov izlet s kolesi še danes

Dodatne informacije o podrobnostih, skica poti in pravila: ČP Glas Kranj

Če bo slabo vreme, bo izlet 31. maja.



Častni predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik je na proslavi v počastitev Dneva zmage na letošnjem blejskem pohodu v nedeljo govoril planincem – pohodnikom. S posebnim navdušenjem in aplavzom je množica sprejela njegove besede, ko je obudil spomin na predsednika Tita in na Titovo misel, »da moramo vedno biti pripravljeni, kot da bo jutri vojna ter se obnašati, kot da bo vedno mir«.

Foto: P. Leban

GLASOVA ANKETA

Naročilo lani, premog šele jeseni

Ko se nafta vse bolj draži in postaja premog ponovno vse bolj pomembno kurivo, je oskrba s toploto vse težja. Nič več ni vseeno, kdaj se kurivo naroči in koliko, saj so tudi cene postale dokaj visoke in krepko obremenjujejo družinske proračune. Še nekaj let nazaj je bila prava moda menjati klasične peči in štedilnike za oljne in marsikdo je menil, d jih je za vedno postavil v klet ali na podstrešje in, da se je za vedno rešil premo-govega smrada in pepela, saj težav zaradi oskrbe s katerokoli vrsto kuriva ni bilo. Sedaj pa je pravočasno naročilo vse pomembnejše, saj so vrste izredno dolge.



v kuhinji. Vendar pa menim, da če premog že tako drago plačamo, naj bo vsaj kvaliteten. V pohištvi ki sem jo dobil v jeseni in s katero sedaj grejemo, je bilo izredno veliko kamenja in je tako kurjavo še dražja, kot bi sodil le po ceni.



Angela Šmid iz Kidričeve ceste v Kranju: »Imamo termo-akumulacijsko peč in z njo ogrevamo dnevno sobo, kuhinjo in kopalnico. Res je elektrika nekoliko dražja od premoga, vendar je, ko prideš v leta, težko nositi premog iz kleti in čistiti peč ter odstranjevati pepel tako, da je še vedno lažje odšteti nekaj dinarjev več za kurjavo. Sicer pa ne kurimo pretirano in tudi z elektriko varčujemo.«

Franc Fajfer iz Ljubnega: »Že novembra sem naročil premog in to lesenega. Obljubili so, da ga bom dobil letos do jeseni. Do sedaj se je že podražil in to bom moral doplačati, ko mi ga bodo pripeljali. Naročil sem ga dve toni in to je dovolj za eno zimo. Kurimo namreč le štedilnik



Marija Kodnič iz Stare ceste v Kranju: »Premog, pol lesenega in pol lignita, sem naročila oktobra. Obljubljeno je, da ga bom dobila jeseni. Vendar kaže po hiteti z naročilom tudi za leto 1982. Naročila že nekaj časa sprejemajo. Le plačati ga sedaj le ni treba, dobiš le potrdilo o naročilu. Še vedno je trdo kurivo najti sigurno. Premog se še vedno doka čeprav je treba čakati nanj, olje pa so naročila bolj tvegala.

L. Bogataj

Na Stol še bolj organizirano

JESENICE – Člani odbora za pohod na Stol so ocenili izvedbo letošnjega 16. pohoda na Stol, govorili pa so tudi že o pripravi na 17. pohod, ki bo februarja prihodnje leto.

Letošnji pohod je bil dobro organiziran. Ker pa je na pohodih udeležba vedno bolj množična, so se dogovorili, da bo prihodnji pohod potekal v organiziranih skupinah, udeleženci pa naj bi se prijavili pri posameznih planinskih društvih. S tem bi zagotovili večjo disciplino in varnost pohodnikov.

Prihodnje leto bo 40-letnica bruarake bitke na Stolu in 20-letnica zimskih spominskih pohodov na Stol. Ob tej priložnosti bodo izdali brošuro, pri kateri bodo v sliki in besedi prikazali bitko jeseniške čete na Stolu v težkih zimskih razmerah. Na seji so izrekli priznanje za dobro organizacijo pohoda Gorenjske reševalni službi, alpinistom jeseniške in radovijske občine, miličnikom, Planinskemu društvu Radovljica, Vojni postojni Radovljica ter drugim, ki so denarno pomagali.